

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O STANJU U
ŠKOLSTVU I POSLOVANJU
ŠKOLSKIH USTANOVA ČIJI JE
OSNIVAČ OSJEČKO-BARANJSKA
ŽUPANIJA U 2014. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za prosvjetu,
kulturu, šport i tehničku kulturu
Osječko-baranjske županije*

Osijek, listopada 2015.

IZVJEŠĆE O STANJU U ŠKOLSTVU I POSLOVANJU ŠKOLSKIH USTANOVA ČIJI JE OSNIVAČ OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA U 2014. GODINI

I. UVOD

Vlada Republike Hrvatske se u svom Programu za razdoblje od 2000. do 2004. godine opredijelila za decentralizaciju financiranja u odgoju i obrazovanju. U skladu s tom programskom orijentacijom tadašnje Ministarstvo prosvjete i športa utvrdilo je model decentralizacije u školstvu. Po uzoru na obrazovnu politiku većine europskih zemalja zadržana je kombinacija centraliziranog i decentraliziranog sustava.

Donošenjem Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 16/12., 86/12., 94/13. i 152/14.), (u daljnjem tekstu: Zakon), člankom 143. utvrđeno je za koje namjene se obvezno u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za financiranje škola čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a za koje namjene se mogu osigurati financijska sredstva u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za:

- prijevoz učenika osnovnih škola,
- sufinanciranje smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima,
- naknade za prijevoz na posao i s posla radnicima srednjoškolskih ustanova,
- ostala materijalna prava ugovorena kolektivnim ugovorom osim materijalnih prava navedenih u članku 142. stavku 1. točki 2. Zakona,
- materijalne i financijske rashode škola koji obuhvaćaju i rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja,
- rashode za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju školskog prostora te opremanje školskih ustanova prema standardima i normativima koje propisuje ministar, a u skladu s državnim pedagoškim standardima.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svom Proračunu mogu, sukladno članku 143. stavku 2. Zakona, osigurati i sredstva za sufinanciranje drugih programa u školama odnosno prema članku 143. stavku 3. jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave može utvrditi i šire javne potrebe u školstvu za koje osigurava sredstva u svom proračunu.

U Državnom proračunu osiguravaju se sredstva za namjene utvrđene u članku 142. stavak 1. Zakona. U bitnome valja naglasiti da se iz Državnog proračuna izdvajaju sredstva za plaće i naknade plaća s doprinosima na plaće, ostala materijalna prava radnika ugovorena kolektivnim ugovorom, stručno osposobljavanje i usavršavanje, te za nacionalne programe koje usvoji Hrvatski sabor.

Nadalje, u Državnom proračunu osiguravaju se i sredstva za sufinanciranje programa rada s darovitim učenicima, obrazovanja učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina, opremanja škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom koja uključuje posebne računalne programe i sadržaje, opremanje školskih knjižnica obveznom lektinom, sufinanciranje programa od zajedničkog interesa za odgojno-obrazovnu djelatnost (sustav informiranja, stručno-pedagoški časopisi, stručne knjige, programi ustanova i stručnih udruga, obljetnice i manifestacije, programi izvannastavnih aktivnosti).

Polazeći od citiranih odredbi Osječko-baranjska županija preuzela je financiranje većine škola, izuzev 18 osnovnih škola na području grada Osijeka, Centra za odgoj i obrazovanje "Ivan Štark" te Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj koje financira Grad Osijek.

Osječko-baranjska županija osnivač je 52 osnovne (od toga jedna glazbena) i 29 srednjih škola uključujući i dva samostalna srednjoškolska učenička doma, a Grad Osijek osnivač je 18 osnovnih škola i Centra za odgoj i obrazovanje "Ivan Štark" koji djeluju u Osijeku. U srednjem školstvu djeluje jedna vjerska škola s pravom javnosti i to Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku čiji je osnivač Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove u Zagrebu. Osim škola čiji je osnivač, Osječko-baranjska županija financira i Isusovačku klasičnu gimnaziju s pravom javnosti u Osijeku koja kao vjerska škola, sukladno međunarodnom ugovoru između Vlade Republike Hrvatske i Svete Stolice, ima isti status kao i državne škole.

Svake godine Skupština Osječko-baranjske županije donosi odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija u osnovnom i srednjem školstvu. Na taj način zadovoljava se minimalni financijski standard u školstvu.

Osim poslova vezanih uz financiranje decentraliziranih funkcija školstva, Osječko-baranjska županija svake godine zajedno s Proračunom donosi Program javnih potreba u školstvu te izdvaja sredstva za županijska natjecanja i smotre, za realizaciju programa i projekata u osnovnim i srednjim školama, ali i u području odgoja i obrazovanja općenito, za ispraćaj maturanata, sufinancira nabavu školske lektire za učenike osnovnih škola i drugo predviđeno Programom javnih potreba u školstvu.

Osječko-baranjska županija kao osnivač 52 osnovne i 29 srednjih škola, uključujući dva samostalna učenička doma, obavlja poslove osnivača temeljem ovlasti utvrđenih Zakonom o ustanovama i drugim propisima. Osječko-baranjska županija nastoji sukladno financijskim mogućnostima ulagati u školstvo u cilju ravnomjernog razvitka svih škola i podizanja školskog standarda.

U nastavku dajemo prikaz stanja u školstvu u 2014. godini.

II. STANJE U OSNOVNOM ŠKOLSTVU

1. OSNOVNO ŠKOLSTVO U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Sukladno Mreži osnovnoškolskih ustanova¹ na području Osječko-baranjske županije djeluju ukupno 72 matične osnovne škole sa 107 područnih škola u kojima se provodi djelatnost odgoja i obrazovanja. Od navedenog broja osnovnoškolskih ustanova Osječko-baranjska županija je osnivač 52 matične osnovne škole u čijem sastavu je i 105 područnih škola u kojima se odgoj i obrazovanje provodi ukupno u 205 objekata; 4 matične škole djeluju u dva objekta što je ukupno 55 objekata, 2 područne škole djeluju u dva objekta što je ukupno 107 objekata, dok raspoložemo i s 45 športskih dvorana.

¹ Mrežom osnovnoškolskih ustanova, prema odredbama članka 9. Zakona, utvrđuju se osnovnoškolske ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja na području za koje se mreža utvrđuje, sa svim njihovim objektima u kojima se provodi odgoj i obrazovanje, područjima na kojima se može osnovati školska ustanova te programima odgoja i obrazovanja koje školske ustanove ostvaruju, uključujući i posebne programe za učenike s teškoćama. Mreža osnovnih škola ustrojava se na način da zadovoljava iskazane potrebe utvrđene sustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području županije, udovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalnog ustroja upisnih područja, te ispunjava uvjete i mjerila propisana Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja ("Narodne novine", broj 63/08 i 90/10.).

U ustroju osnovnih škola naše Županije djeluju i škole sa specifičnim programima i to:

- Centar za odgoj i obrazovanje "Ivan Štark" u Osijeku odgaja učenike s teškoćama u razvoju (laka, umjerena i teža mentalna retardacija). Ova škola ima regionalno značenje, a pri osnovnim školama u Osijeku, Belom Manastiru, Dardi, Đakovu, Valpovu, Donjem Miholjcu i Đurđencu djeluju posebni odjeli za učenike s teškoćama u razvoju,
- Glazbena škola Franje Kuhača u Osijeku, koju pohađaju daroviti učenici osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta u području glazbene umjetnosti,
- Osnovna glazbena škola "Kontesa Dora" u Našicama, koju pohađaju učenici osnovnoškolskog uzrasta,
- Umjetnička škola u Belom Manastiru, koju također pohađaju učenici osnovnoškolskog uzrasta, a čiji je osnivač Grad Beli Manastir,
- a u OŠ "A. Harambašić" Donji Miholjac, "I. G. Kovačić", Đakovo, M. P. Katančića, Valpovo djeluju odjeli osnovne glazbene škole;
- Prosvjetno kulturni centar Mađara u Republici Hrvatskoj u Osijeku pohađaju učenici osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta, a nastavu slušaju na mađarskom jeziku.

Unatoč problemima u kojima se nalazi gospodarstvo, u našoj Županiji prisutno je veliko razumijevanje za potrebe školstva. Sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, za sve učenike od I. - IV. razreda koji imaju adresu stanovanja udaljenu od škole najmanje tri kilometra i učenike od V. - VIII. razreda koji imaju adresu stanovanja udaljenu od škole najmanje pet kilometara u 2014. osiguran je prijevoz autobusima javnog prijevoznika APP d.o.o. a za što se osiguravaju znatna materijalna sredstva.

U svim osnovnim školama redovito se provode sistematski pregledi i cijepljenja učenika.

Budući da još većina redovitih osnovnih škola (49) radi u dvije smjene, organizirana je prehrana učenika, a u školama s jednom smjenom (22) radi se na uvođenju produženog boravka učenika što pridonosi poboljšanju pedagoškog standarda učenika. Tako je na početku 2014./2015. u 10 škola grada Osijeka za 331 učenika raspoređenih u 16 skupina organiziran produženi boravak za heterogene skupine, te u dvije škole za 60 učenika raspoređenih u 4 skupine produženi boravak za homogene skupine. U osnovnim školama Osječko-baranjske županije za 621 učenika organiziran je zajutak, mliječni obrok za 11.450, topli obrok za 1.796, te ručak za 431 učenika.

1.1. Organizacija nastave

Rad u osnovnim školama organiziran je sukladno Zakonu, Godišnjem programu rada i orijentacijskom kalendaru rada ustanove te Kurikulumu kojim su definirane sve ostale aktivnosti u školi.

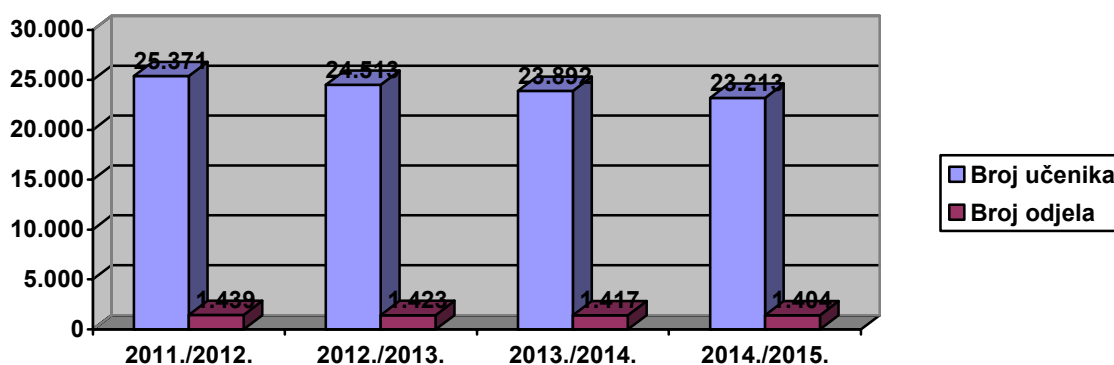
Osnovne škole obvezne su ostvariti najmanje 175 radnih dana što je u školskoj 2013./2014. godini i učinjeno. Iz izvješća koja su dostavile škole vidljivo je da je ostvareno 180 nastavnih dana (36 tjedana) kod ostalih razreda, sukladno Kalendaru rada za 2013./2014. i nastavnom planu i programu, odnosno nastavnom predmetu. Uvjeti rada naših osnovnih škola su zadovoljavajući uz stalnu brigu i ulaganje na podizanju pedagoškog standarda. Svjesni i nedostataka, kao što su između ostalog nedostatak športskih dvorana, u Osječko-baranjskoj županiji ulažu se naponi kako bi se ti nedostaci što prije otklonili. Naime od 52 osnovne škole, kojima je osnivač Županija, u 2014. godini osam osnovnih škola nije imalo športsku dvoranu što je za posljedicu imalo nekvalitetno izvođenje nastave tjelesno zdravstvene kulture.

Školsku 2013./2014. godinu na području cijele Županije do kraja školske godine pohađa 23.750 učenika u redovitom osnovnoškolskom programu razvrstanih u 1.404 razrednih odjela.

Stavljajući u odnos ukupan broj učenika u redovitom osnovnoškolskom programu na kraju školske godine i broj razrednih odjela, prosjek učenika po razrednom odjelu iznosi 17 učenika. Ovako mali broj odjela posljedica je svake godine sve manjeg broja upisa učenika u osnovnu školu, posebice

malog broja učenika u kombiniranim razrednim odjelima u područnim školama, dopuštene podjele razrednog odjela ukoliko su integrirani učenici s teškoćama u razvoju te malog broja učenika u odjelima koji slušaju nastavu na jezicima nacionalnih manjina, a za što posjedujemo suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Navedeno je vidljivo u grafikonu 1.

Grafikon 1. Broj učenika i razrednih odjela u redovitom osnovnoškolskom programu na početku posljednje četiri školske godine

1.2. Rezultati odgojno obrazovanog rada u 2013./2014. školskoj godini

Kako bismo prikazali što potpunije stanje u školstvu u 2014. godini morali smo izvršiti analizu

- završetka 2013./2014. kao i
- početka 2014./2015. školske godine.

Analize smo izvršili na temelju dostupnih podataka iz škola. Podaci obuhvaćaju sve osnovne škole s područja Županije ne izdvajajući osnovne škole grada Osijeka, iako Županija nije njihov osnivač. Analizom izvješća osnovnih škola možemo utvrditi da su sve škole realizirale godišnje programe, a rezultat realizacije prije svega vidljiv je u ostvarenom uspjehu učenika.

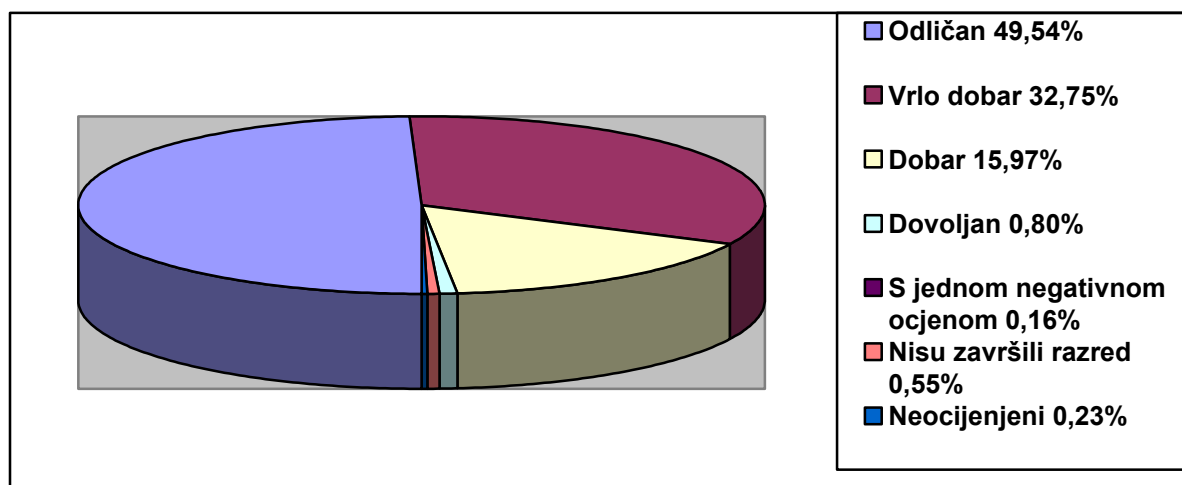
1.2.1. Uspjeh učenika u redovitom osnovnoškolskom programu u Osječko-baranjskoj županiji na kraju školske godine 2013./2014.

Na kraju školske godine 2013./2014. u redovitim osnovnim školama Osječko-baranjske županije bilo je 23.750 učenika, od kojih u viši razred prelazi 23.563 učenika ili 99,21% i to:

- s odličnim uspjehom 11.765 učenika
- vrlo dobrim uspjehom 7.778 učenika
- dobrim uspjehom 3.792 učenika
- dovoljnim uspjehom 190 učenika
- s jednom negativnom ocjenom 38 učenika

U osnovnim školama Osječko-baranjske županije razred nije završio 131 učenik, dok je 56 učenika ostalo neocijenjeno. Postotni udjeli uspjeha učenika u školskoj godini 2013./2014. vidljivi su u grafikonu 2.

Grafikon 2. Uspjeh učenika u redovitom osnovnoškolskom programu na kraju 2013./2014. godine

1.2.2. Izborna nastava

U osnovnoškolskom obrazovanju osnovni oblik nastave je obvezna redovita nastava koja predviđa odgojno-obrazovnu djelatnost u školi koja obvezuje na pohađanje, odnosno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom i školskom radu prema propisanom nastavnom planu i programu i koja je definirana školskom godinom u punom trajanju. Međutim radi zadovoljavanja posebnih interesa učenika i proširivanja njihovih znanja u osnovnoj školi učenicima se nudi izborna nastava kao redoviti prošireni i produljeni program za učenike koji mogu i hoće više.

Od 11.359 učenika razredne nastave na kraju školske godine 2013./2014., 12.663 učenika pohađalo je izbornu nastavu, a što znači da su 1.304 učenika izabrala dva izborna predmeta. Daljnja analiza pokazuje da je vjeronauk kao izborni predmet izabralo više od 90% učenika, slijedi strani jezik sa 2.020 učenika, dok je njih 114 izabralo i završilo informatiku, te neki drugi izborni predmet 95 učenika. U predmetnoj nastavi svaki učenik izabrao je dva izborna predmeta, a poneki i tri. Od 12.391 učenika predmetne nastave na kraju 2013./2014. školske godine 27.327 učenika pohađalo je izbornu nastavu. Najveći broj učenika, 11.742 učenika ili gotovo 95% učenika završilo je izborni predmet vjeronauk, zatim prema interesu slijedi informatika s 9.033 učenika, te strani jezik 5.924 učenik, dok je ostale predmete izabralo 628 učenika.

U Osječko-baranjskoj županiji je veliki broj učenika pohađao izbornu nastavu. Nastava izbornog predmeta odvijala se po planu i programu koji određuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Odabrani izborni predmet ili izborni predmeti biraju se na početku školske godine, a obvezni su tijekom cijele školske godine za učenike koji su se za njih opredijelili.

1.2.3. Dodatna nastava

Dodatna nastava organizira se za učenike koji pokazuju interes za proširenjem znanja iz pojedinih predmeta ili područja.

Ovu nastavu ukupno u osnovnoškolskom obrazovanju pohađao je 8.791 učenik u 1.364 skupine. Dodatna nastava se također organizirala za napredne i darovite učenike osnovnih škola Osječko-baranjske županije i pohađalo ju je 4.161 učenika ili 36,63% od ukupno 11.359 učenika razredne nastave i 4.630 učenika ili 37,37% od 12.391 učenika predmetne nastave. U okviru dodatne nastave za učenike predmetne nastave učenici se pripremaju za sudjelovanje na natjecanjima iz pojedinih predmeta i područja.

Da je ovaj oblik rada prepoznat kao vrlo značajan dokazuje i podatak da se na području naše Županije u Programu javnih potreba u školstvu izdvajaju sredstva za organizaciju županijskih natjecanja i smotri na kojima svoje znanje pokazuju napredni i daroviti učenici. Rezultati koje učenici naše Županije postižu na županijskim/međužupanijskim, državnim i međunarodnim natjecanjima i smotrama potvrđuju da ovaj rad zaista zavrjeđuje potporu o čemu Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu podnosi Skupštini posebno izvješće.

1.2.4. Dopunska nastava

Dopunska nastava u osnovnim školama organizira se za učenike koji nisu na redovnoj nastavi bili u mogućnosti savladati gradivo, odnosno imaju teškoće u svladavanju programskih sadržaja.

Ovu je nastavu ukupno u osnovnoškolskom obrazovanju pohađalo 11.446 učenika. Pohađalo ju je 4.994 učenika razredne nastave ili gotovo njih 44% i to najviše iz matematike 2.392 učenika, zatim slijedi hrvatski jezik 2.375 učenika, dok je 227 učenika imalo poteškoće u svladavanju programskih sadržaja iz stranih jezika, prirode i društva, te ostalih predmeta.

Kod učenika predmetne nastave 6.452 učenika ili skoro 52% pohađalo je dopunsku nastavu, a najviše iz matematike, odnosno 2.405 učenika, potom iz hrvatskog jezika 2.019 učenika, a 1.552 učenika pohađalo je dopunsku nastavu iz engleskog i njemačkog jezika, iz kemije 233 učenika, dok je 243 učenika pohađalo dopunsku nastavu iz ostalih predmeta.

1.2.5. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti

Slobodno vrijeme pruža velike mogućnosti za kulturni i stvaralački razvoj osobnosti. Njegovo provođenje u odgojno-obrazovnom sustavu najčešće je unutar izvannastavnih aktivnosti kroz koje učenici zadovoljavaju potrebe i interese te ostvaruju specifična umijeća i sposobnosti. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti obuhvaćaju različite programe radi zadovoljavanja širokog interesa učenika od jezično-umjetničkog područja glazbenog, likovnog, preko prirodoslovno-ekološkog područja i tehničkih područja do športskih aktivnosti. U izvannastavne i izvanškolske aktivnosti uključen je veliki broj učenika što nas čini zadovoljnim jer one imaju i veliku odgojnu ulogu, posebice u ovom vremenu borbe protiv raznih ovisnosti, čemu pridonosi realizacija niza projekata i nacionalnih programa koji se provode kako u školama, tako i izvan njih.

Analizom smo utvrdili da je izvannastavnim aktivnostima koje se odvijaju u školi bilo obuhvaćeno 20.449 učenika koji su sudjelovali kroz 1.643 skupine i to 9.632 učenika razredne nastave i 10.817 učenika predmetne nastave. Iako je godinama prisutan trend smanjenja broja učenika, još uvijek vlada veliki interes učenika za izvannastavne aktivnosti svake godine, tako da je 2013./2014. godinu u izvannastavne aktivnosti bilo uključeno 85,59% učenika osnovnih škola na području Osječko-baranjske županije.

Prema izvješćima škola 59,76% učenika je bilo uključeno i u brojne izvanškolske aktivnosti/područja kao što su jezično-umjetničko, glazbeno-likovno, prirodoslovno-ekološko, tehničko i športsko, a koje se realiziraju u raznim udrugama, kulturno-umjetničkim društvima, sportskim klubovima i slično.

1.2.6. Izostanci učenika

Daljnja analiza završetka 2013./2014. godine dovodi nas do broja izostanka učenika osnovnih škola koji je zaista značajan. Tako su u osnovnim školama naše Županije učenici osnovne škole ukupno izostali 1.039.127 sati što je u odnosu na prošlu školsku godinu manje za 75.077 sati, ali je i na početku školske 2013./2014. godine upisan 621 učenik manje nego u prethodnu školsku godinu.

Nadalje proizlazi da je u prosjeku svaki učenik u osnovnim školama naše Županije tijekom godine izostao s redovite nastave 43,75 sati što je u odnosu na prošlu godinu manje za 2,02 sata po učeniku. Ističemo da učenici u pravilu više izostaju opravdano, te od 43,75 sati, koliko prosječno otpada na svakog učenika, 42,29 sata je opravdani izostanak, a neopravdani izostanak je 1,46 sati. Izostanci učenika su problem koji postoji duže vrijeme, tako da je potreban kontinuirani rad i aktivno uključivanje stručno razvojne službe u školi, kao i roditelja učenika na rješavanju ovog problema.

1.2.7. Pedagoške mjere

U odnosu na 2012./2013. godinu, iako je manji broj učenika, povećan je broj pohvala, a smanjen je broj nagrada. Naime učenicima su izrečene 8.969 pohvale, što je brojčano više za 131 pohvalu nego prošle godine, te 1.013 nagrada što iznosi čak 286 nagrada manje u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Ohrabrujući su, međutim, podaci o broju izrečenih opomena, ukora i strogih ukora. Prošle godine izrečena je 671 opomena što je s obzirom na manji broj učenika smanjenje od 0,7% u odnosu na prošlu godinu. Učenicima su izrečena i 229 ukora što je u postotku 0,13% manje u odnosu na prošlu godinu. Kod izricanja strogih ukora je izrečeno 109 strogih ukora što je 15 strogih ukora manje nego prošle godine. U 32 slučaja je primijenjena mjera odgojno-obrazovnog tretmana produženog stručnog postupka, a u 6 slučajeva pedagoška mjera preseljenja u drugu školu.

I u ovom dijelu analize svakako treba naglasiti manji broj učenika koji je završio školsku 2013./2014. godinu u odnosu na prošlu školsku godinu, a broj izrečenih pedagoških mjera je i dalje značajan te zahtijeva i dalje povećanu potrebu za odgojnim radom u školi i kući.

1.2.8. Pregled upisa učenika u školsku 2014./2015. godinu

Na početku 2014./2015. školske godine u redoviti osnovnoškolski program uključeno je 23.213 učenika razvrstanih u 1.404 razredna odjela.

Iz gore navedenih podataka vidljivo je da je 2014./2015. školsku godinu započelo 679 učenika i 13 razrednih odjeljenja manje u odnosu na početak 2013./2014. školske godine.

Sve su osnovne škole na području Osječko-baranjske županije na početku 2014./2015. djelovale na prostoru od 220.859,77 m² unutarnjeg prostora što čini 1.192 učionice, 389 učiteljskih kabineta, 308 uredskih prostorija, 150 zbornica, 84 knjižnice, 68 športskih dvorana, 199 vanjskih sportskih terena, 85 informatičke učionice, 107 školskih kuhinja, 74 blagovaonica, te 861 sanitarnih prostora i 1.149.207,74 m² vanjskog prostora uključujući i sportske terene.

Škole imaju i značajan knjižni fond i to 339.856 knjige, što je po učeniku 14,6 knjiga. U osnovnim školama učenici se obrazuju na 2.869 računala, što je 0,12 računala po učeniku, odnosno 8 učenika se obrazuje na 1 računalo.

Nadalje, od ukupno 23.213 učenika koji pohađaju redovitu osnovnu školu na području Osječko-baranjske županije, 7.588 učenika svrstanih u 392 razredna odjela pohađaju dvadeset osnovnih škola na području Grada Osijeka budući da je Grad Osijek njihov osnivač.

Sve škole rade u petodnevnom radnom tjednu. Najveći broj redovitih škola radi u dvije smjene i to njih 49, a u jednoj njih 22. Cilj je da se u što većem broju škola omogući rad u jednoj smjeni.

Osim na hrvatskom nastavnom jeziku 643 učenika naše Županije nastavu prati:

- na mađarskom nastavnom jeziku 144 učenika,
- na njemačkom nastavnom jeziku 74 učenika te
- na srpskom nastavnom jeziku 425 učenika.

Od 2005. godine sukladno Nacionalnom programu za Rome i od 2013. godine sukladno Nacionalnoj strategiji za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, detaljnije pratimo i podatke o njihovom kretanju i obrazovanju na području Osječko-baranjske županije. Iz izvješća škola vidljivo je da 25 osnovnih škola na području naše Županije, u 2014./2015. školskoj godini pohađa 428 učenika koji su se izjasnili kao pripadnici romske nacionalne zajednice, a u osam srednjih škola izjasnilo se 55 učenika. Svi oni pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Kada je riječ o pripadnicima Roma problemi kojima bi trebali dati pozornost u području obrazovanja jesu svakako nepravovremeno prijavljivanje za upis u I. razred, slabo predznanje, odnosno nepolaženje vrtića ili predškole, neredovito pohađanje nastave, nepismenost roditelja, a ima i dosta ispisa prije završetka 8. razreda radi ranog stupanja u brak. Uvođenje romskih pomagača u razrede koje pohađaju učenici Romi zasigurno će pridonijeti, kako boljem praćenju nastave, tako i boljoj komunikaciji roditelja i škole.

1.3. Djelatnici u osnovnim školama

U osnovnim školama s redovitim osnovnoškolskim programom naše Županije u školskoj 2014./2015. godini rad je započelo ukupno 3.325 djelatnika i to:

- 791 učitelj razredne nastave,
- 1.540 učitelja predmetne nastave,
- 71 ravnatelj,
- 116 djelatnika zaposleno je u pedagoško razvojnoj službi i to: 68 pedagoga, 28 psihologa, 18 defektologa i 2 logopeda,
- 69 knjižničara i
- 738 djelatnika zaposlena su u administrativno-tehničkoj službi i na ostalim poslovima.

Stavljajući u odnos broj odjela i ukupno uposlenih u redovitom osnovnoškolskom programu vidimo da na jedan razredni odjel dolazi 2,37 djelatnika. Kada u odnos stavljamo učitelje i razredne odjele onda u razrednoj nastavi na jedan razredni odjel dolazi 1 učitelj, a u predmetnoj nastavi 2,37 nastavnika na jedan razredni odjel.

Od 791 učitelja razredne nastave 3 učitelja ili 0,38% ima srednju stručnu spremu, 392 učitelj ili 49,56% višu stručnu spremu i 396 učitelj ili 50,06% visoku stručnu spremu.

Od 1.540 učitelja predmetne nastave redovitog osnovnoškolskog programa, 85% ima visoku stručnu spremu, 14,35% ima višu stručnu spremu, dok njih 0,65% radi sa srednjom stručnom spremom.

Kako je problem pedagoško razvojne službe kompleksan, potrebno je istaknuti da u osnovnim školama na 343 učenika dolazi jedan pedagog, na 844 učenika jedan psiholog, a defektolog na 1.289 učenika.

Zapošljavanjem određenog broja stručnih suradnika ublažen je problem nedostatka stručnih suradnika u osnovnim školama, ali ne i riješen. Radi potvrde navodimo da je u 2014./2015. školskoj godini u 72 osnovnu školu, s ukupno 23.213 učenika raspoređenih u 1.404 razredna odjela, integrirano 957 učenika s teškoćama u razvoju s rješenjima o primjerenom obliku obrazovanja. Za te učenike nužna je stručna pomoć defektologa i psihologa bez obzira na oblik integracije, odnosno je li učenik potpuno ili djelomično integriran u razredni odjel ili pohađa posebne odjele u redovnoj školi. Nadalje, psiholozi i defektolozi angažirani su prilikom dijagnosticiranja i pružanja pomoći tijekom cijele školske godine pri izradi prilagođenih programa za učenike kojima se tijekom osnovnoškolskog obrazovanja utvrđivao primjereni oblik školovanja.

Svakako bi bilo nužno težiti da svaka naša škola ima stručnog suradnika psihologa bez obzira na veličinu, a razlozi tomu su potreba provođenja nacionalnih programa za suzbijanje agresije, društveno neprihvatljivog ponašanja, zlouporabe droga i sl., a sigurno su tu i problemi nastali u poslijeratnom razdoblju, nezaposlenost, devijantna ponašanja, zdravstvene poteškoće PTSP-a i sve veći broj djece s teškoćama u razvoju.

Upozoravamo na činjenicu da smo, analizom upisa učenika u osnovnu školu na području naše Županije u školsku godinu 2013./2014., ustanovili da se upisalo 23.892 učenika, a što je u odnosu na prethodnu školsku godinu za 662 učenika manje. U 2014./2015. školsku godinu upisalo se 23.213 učenika, što je smanjenje za 679 učenika.

Manji upis učenika za posljedicu ima sve veći tehnološki višak učitelja, ne samo u razrednoj nastavi, nego i u predmetnoj nastavi. Do sada je u dogovoru sa školama svake godine uspješno zbrinut tehnološki višak prije raspisivanja natječaja u školama, no s ovakvim trendom smanjenja upisa učenika to postaje sve teže. Donošenjem Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja prema kojem je smanjen broj učenika u razrednom odjelu dovelo do povećanja broja razrednih odjela, ovaj problem tehnološkog viška je djelomično smanjen.

Zbog ključne uloge koju imaju odgojno-obrazovni djelatnici u ostvarivanju učeničkih postignuća, ističemo i stručno usavršavanje koje ima veliku važnost u cjelokupnim promjenama u obrazovnom sustavu. Stručno usavršavanje namijenjeno je nastavnom, ali i nenastavnom osoblju u osnovnim školama kako bi usavršili svoje praktične i profesionalne vještine te proširili znanja o odgojno-obrazovnim sustavima. Stručno usavršavanje učitelja i nastavnika provodi se putem seminara, aktiva i savjetovanja, a čija organizacija je u ingerenciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta putem Agencije za odgoj i obrazovanje. No, težnja ka cjeloživotnom individualnom obrazovanju nameće potrebu uvođenju novih, u svijetu provjerenih modela, koje bi učitelji mogli birati prema svojim sklonostima i potrebama. Iako se ulažu veliki naponi na ovom području, mišljenja smo da bi agencije trebale više pozornosti dati stručnom usavršavanju učitelja koristeći europska iskustva provjerenih obrazovnih programa, a koji se često provode kroz neformalne oblike obrazovanja. Temeljni cilj stručnog usavršavanja jest iskoristiti i podići na najvišu moguću razinu sve unutarnje potencijale odgojno-obrazovne ustanove, nastavnih i nenastavnih djelatnika s krajnjim ciljem poboljšanja prije svega odgojno-obrazovnog procesa i obrazovnih rezultata učenika, ali i funkcioniranja obrazovne ustanove u cjelini, čemu teže i sudionici osnovnoškolskog sustava na području Osječko-baranjske županije.

2. FINANCIRANJE OSNOVNOG ŠKOLSTVA U 2014. GODINI

2.1. Podaci o financiranju osnovnog školstva u 2014. godini

Na temelju članka 143. Zakona Vlada Republike Hrvatske je na sjednici od 16. siječnja 2014. godine donijela Odluku o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2014. godini ("Narodne novine" broj 7/14. i 107/14.). Ovom Odlukom utvrđena je ukupna bilanca sredstava za financiranje minimalnog financijskog standarda osnovnih škola i kriteriji i mjerila za utvrđivanje bilančnih prava županijama i gradovima do visine potrebnih sredstava za osiguravanje minimalnog financijskog standarda osnovnih škola.

U proračunu županija i gradova koji su preuzeli financiranje dijela javnih potreba u osnovnom školstvu, osiguravaju se, između ostalog, i sredstva za materijalne i financijske rashode osnovnih škola.

Kriteriji za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje materijalnih i financijskih rashoda su broj upisanih učenika u školskoj godini 2013./2014., a mjerilo je prosječna cijena po učeniku utvrđena po nositeljima financiranja. U školskoj godini 2013./2014. prema broju upisanih učenika u osnovnim školama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija, financiranje je obavljeno po prosječnoj godišnjoj cijeni koja je iznosila 2.238,06 kuna po učeniku.

Kriteriji za utvrđivanje bilančnih prava za rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, kao i rashodi za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola su: broj učenika, broj razrednih odjela i broj školskih zgrada.

Ukupna godišnja bilanca sredstava za osnovno školstvo u 2014. godini za financiranje materijalnih i financijskih rashoda iznosila je 36.556.419,00 kuna, a za nabavu proizvedene dugotrajne imovine, dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, te materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja osnovnih škola iznosila je 10.345.924,00 kuna.

Temeljem navedene Odluke Osječko-baranjska županija donijela je Odluku o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnog školstva za 2014. godinu na svom području kako bi što ravnomjernije rasporedila bilancirana sredstva krajnjim korisnicima, ujednačila standard između škola, uvažavajući zahtjeve i specifičnosti svake škole. Za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva županije i gradovi ostvaruju izvorne prihode iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 3,1% i s pozicije potpore izravnjanja za decentralizirane funkcije Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu. Ukupno bilancirana sredstva za decentralizirane funkcije osnovnog školstva iznose 45.752.343,00 kuna. Osječko-baranjska županija je u 2014. godini ostvarila 4.425.026,86 kuna prihoda iz dodatnog udjela poreza na dohodak (izvorni prihodi) što u ukupnoj strukturi prihoda iznosi 9,67%, a s pozicije pomoći izravnjanja ostvareno je 41.327.316,00 kuna što iznosi 90,33%. Ukupno neutrošena sredstva za materijalne i financijske rashode u 2014. godini iznose 33.357,03 kunu. (Tablica broj 2.)

U tablici broj 1. prikazan je raspored utrošenih sredstava za materijalne i financijske rashode u osnovnim školama za 2014. godinu. U tablici br. 2. prikazana je realizacija materijalnih i financijskih rashoda osnovnih škola prema strukturi rashoda za 2014. godinu.

Materijalni rashodi škole koji se priznaju u stvarnim iznosima su: usluge prijevoza učenika osnovnih škola sukladno članku 69. Zakona, energija, usluge tekućeg i investicijskog održavanja - otklanjanje nedostataka po inspekcijskim nalazima, servisi i kontrole i zdravstvene usluge.

Pokušamo li razvrstati rashode prema funkcijskoj ili programskoj klasifikaciji dobijemo sljedeću strukturu rashoda:

Usavršavanje nastave:	1.453.756,37 kuna	3,98%
- službena putovanja	506.522,37 kuna	
- stručno usavršavanje	205.117,47 kuna	
- ostale naknade troškova zaposlenima	325.001,00 kuna	
- usluge promidžbe i informiranja	57.536,56 kuna	
- zakupnine i najamnine	359.578,97 kuna	
Održavanje prostora i opreme škola:	8.409.888,00 kuna	23,02%
- uredski materijal i ostali materijalni rashodi	2.142.339,89 kuna	
- materijal i dijelovi za tekuće i inv. održavanje	485.617,00 kuna	
- usluge tekućeg i investicijskog održavanja	3.624.643,81 kuna	
- komunalne usluge	2.018.306,60 kuna	
- sitan inventar i auto-gume	97.030,95 kuna	
- ostale usluge	41.949,75 kuna	
Energija	13.143.998,40 kuna	35,99%
Naknade zaposlenicima	751.604,36 kuna	2,06%
- zdravstvene usluge	751.604,36 kuna	
Prijevoz učenika i vlastiti prijevoz roditelja	11.006.919,22 kuna	30,14%
Ostali rashodi i usluge	1.713.892,33 kuna	4,69%
Financijski rashodi	43.003,29 kuna	0,12%
- bankarske usluge i usluge platnog prometa	23.408,65 kuna	
- zatezne kamate	2.270,63 kuna	
- ostali financijski rashodi	17.324,01 kuna	
Ukupno:	36.523.061,97 kuna	

Ukupno neutrošena sredstva za materijalne i financijske rashode u 2014. godini iznose 33.357,03 kune. (Tablica broj 2.)

Prijevoz učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije organiziran je na tri načina i to:

- ugovoreni prijevoz učenika,
- školskim autobusima,
- vlastiti prijevoz roditelja.

Polazeći od obveze osnivača utvrđene člankom 69. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi da organizira prijevoz učenika osnovnih škola, Osječko-baranjska županija kao osnivač provela je otvoreni postupak javne nabave s ciljem sklapanja okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom za prijevoz učenika osnovnih škola iz razloga što je dotadašnji ugovor bio zaključen do 31. prosinca 2013. godine. Prijevoz učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije obavlja prijevoznička tvrtka APP d.d. Požega koja je odabrana u postupku javne nabave, jer je ponudila najpovoljniju cijenu od 11.028.995,25 kuna sa PDV-om, odnosno za dvije godine 22.057.990,50 kuna sa PDV-om. Zaključen je Okvirni sporazum za razdoblje od dvije godine, a za svaku kalendarsku godinu temeljem okvirnog sporazuma zaključuje se Ugovor. Osječko-baranjska županija svim osnovnim školama plaća ugovoreni prijevoz učenika na redovnu nastavu, prijevoz učenika na izbornu nastavu uključujući i rano učenje stranih jezika, pa i ukoliko se održava u suprotnoj smjeni. (tablica broj 3.).

Ukupno utrošena sredstva za ugovoreni prijevoz učenika u 2014. godini iznosila su 8.780.357,32 kuna bez PDV-a odnosno 10.975.446,65 kuna sa PDV-om. Ukupno se prevozilo 3.566 učenika iz 44 osnovne škole na području naše Županije. Dva školska autobusa prevozila su djecu razredne i predmetne nastave i to učenike OŠ "Silvije Strahimir Kranjčević", Levanjska Varoš i učenike OŠ kralja Tomislava, Našice. Ukupno se prevozilo 82 učenika. Školi koja prevozi učenike vlastitim školskim autobusom priznaje se:

- 35 litara goriva na 100 prijeđenih kilometara, po stvarnoj cijeni koštanja goriva,
- broj prijeđenih kilometara za potrebe prijevoza učenika,
- broj prijeđenih kilometara za potrebe odlaska na tehnički pregled, servis i sl.,
- stvarni troškovi popravaka, servisa i registracije, kao i nabavke auto-guma.

U 2014. godini za prijevoz učenika školskim autobusima ukupno je utrošeno 91.311,56 kuna za sljedeće troškove: gorivo 52.891,17 kuna, registracija i osiguranje 14.097,61 kuna, popravci, servisi i auto-gume 24.322,78 kuna. Navedeni troškovi za prijevoz učenika školskim autobusima evidentirani su prema stvarnim troškovima.

U specifičnim slučajevima zbog nepostojanja prijevoza redovnim linijama iz nekih naselja, nepristupačnog terena i malog broja djece i djece s teškoćama u razvoju koja se ne mogu prevoziti autobusima kojima se prevoze ostala djeca organiziran je individualni prijevoz kojim roditelji prevoze svoju djecu. Za individualni prijevoz nadoknađuju se troškovi goriva po kilometru i to u iznosu od 15% od cijene goriva na dan obračuna za vozilo kojim roditelj upravlja ako prevozi jedno dijete, odnosno u visini od 20% cijene goriva na dan obračuna za vozilo kojim roditelj upravlja ako prevozi više od jednog djeteta. Ukupan mjesečni broj kilometara čini umnožak broja radnih dana provedenih na nastavi u tom mjesecu i prijeđenog broja kilometara. U 2014. godini za vlastiti prijevoz roditelja utrošeno je 31.472,57 kuna. Ukupno je utrošeno za prijevoz učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije 11.006.919,22 kuna, što u strukturi ukupnih rashoda iznosi 30,11%.

**RASPORED UTROŠENIH SREDSTAVA ZA MATERIJALNE I FINACIJSKE RASHODE
OSNOVNIH ŠKOLA ZA 2014. GODINU**

Tablica broj 1.

Red br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	Opći rashodi	Stvarni troškovi	Tekući troškovi
				Ukupno
1.	OŠ ŠEĆERANA, ŠEĆERANA	171.030,47	758.161,89	929.192,36
2.	OŠ "DR. FRANJO TUĐMAN", BELI MANASTIR	172.928,16	1.035.645,45	1.208.573,61
3.	OŠ "A. HARAMBAŠIĆ", DONJI MIHOLJAC	195.968,54	1.010.766,88	1.206.735,42
4.	OŠ HRVATSKI SOKOL, PODGAJCI PODRAVSKI	88.436,95	251.323,28	339.760,23
5.	OŠ BUDROVCI, BUDROVCI	90.421,00	198.591,95	289.012,95
6.	OŠ "I.G. KOVAČIĆ", ĐAKOVO	246.237,55	678.815,53	925.053,08
7.	OŠ "VLADIMIR NAZOR", ĐAKOVO	170.569,00	925.021,67	1.095.590,67
8.	OŠ J.A. ČOLNIČA, ĐAKOVO	215.839,36	629.636,39	845.475,75
9.	OŠ ĐAKOVAČKI SELCI, SELCI ĐAKOVAČKI	88.037,66	91.296,66	179.334,32
10.	OŠ MATIJA GUBEC, PIŠKOREVCI	101.297,41	323.634,00	424.931,41
11.	OŠ KRALJA TOMISLAVA, NAŠICE	184.570,91	874.969,60	1.059.540,51
12.	OŠ DORE PEJAČEVIĆ NAŠICE	152.117,07	955.678,40	1.107.795,47
13.	OŠ IVANA BRNJIKA SLOVAKA, JELISAVAC	93.448,81	244.658,25	338.107,06
14.	OŠ M.PETRA KATANČIĆA, VALPOVO	202.981,92	1.240.638,48	1.443.620,4
15.	OŠ LADIMIREVCI, LADIMIREVCI	116.838,54	314.113,77	430.952,31
16.	OŠ VLADIMIR NAZOR, FERIČANCI	107.557,94	548.355,76	655.913,7
17.	OŠ J.J. STROSSMAYERA, ĐURĐENOVAC	175.741,26	1.401.341,49	1.577.082,75
18.	OŠ HINKA JUHNA PODGORAČ	120.338,33	874.425,51	994.763,84
19.	OŠ ČEMINAC, ČEMINAC	76.388,36	392.978,89	469.367,25
20.	OŠ JAGODNJAK, JAGODNJAK	109.748,10	409.334,00	519.082,1
21.	OŠ POPOVAC, POPOVAC	113.312,90	448.357,91	561.670,81
22.	OŠ KNEŽEVI VINOGRADI, KNEŽEVI VINOGRADI	111.502,95	909.627,61	1.021.130,56
23.	OŠ ZMAJEVAC, ZMAJEVAC	101.217,72	545.530,24	646.747,96
24.	OŠ BILJE, BILJE	164.024,57	956.225,64	1.120.250,21
25.	OŠ LUG, LUG	89.243,79	310.166,80	399.410,59
26.	OŠ DRAŽ, DRAŽ	106.654,29	780.253,58	886.907,87
27.	OŠ DARDA, DARDA	179.283,56	676.025,60	855.309,16
28.	OŠ IVANA KUKULJEVIĆA, BELIŠĆE	191.682,18	733.747,21	925.429,39
29.	OŠ BRATOLJUBA KLAČIĆA, BIZOVAC	138.811,62	998.585,92	1.137.397,54
30.	OŠ VLADIMIR NAZOR, ČEPIN	173.362,16	1.081.944,60	1.255.306,76
31.	OŠ MIROSLAVA KRLEŽE, ČEPIN	117.506,50	217.332,32	334.838,82
32.	OŠ ERNESTINOVO, ERNESTINOVO	74.497,48	783.657,97	858.155,45
33.	OŠ LASLOVO, LASLOVO	75.366,84	143.102,88	218.469,72
34.	OŠ GORJANI, GORJANI	73.075,82	149.986,93	223.062,75
35.	OŠ "JOSIP KOZARAC", JOSIPOVAC PUNITOVAČKI	76.368,91	346.631,71	423.000,62
36.	OŠ DRENJE, DRENJE	158.415,45	627.290,06	785.705,51
37.	OŠ I. BRLIĆ MAŽURANIĆ, KOŠKA	102.439,63	494.466,98	596.906,61
38.	OŠ PETRIJEVCI, PETRIJEVCI	94.698,57	255.673,93	350.372,5
39.	OŠ J.J. STROSSMAYERA, TRNAVA	101.140,58	474.567,28	575.707,86
40.	OŠ JOSIPA KOZARCA, SEMELJCI	162.883,33	502.001,74	664.885,07
41.	OŠ "I. BRLIĆ MAŽURANIĆ", STRIZIVOJNA	126.576,37	343.269,49	469.845,86
42.	OŠ "S.S. KRANJČEVIĆ", LEVANJSKA VAROŠ	70.866,22	175.482,08	246.348,3
43.	OŠ MILKA CEPELIĆA, VUKA	99.974,68	744.567,11	844.541,79
44.	OŠ MATE LOVRAKA, VLADISLAVCI	72.777,48	527.036,74	599.814,22
45.	OŠ LUKA BOTIĆ, VIŠKOVCI	66.841,68	103.579,68	170.421,36
46.	OŠ "MATIJA GUBEC", MAGADENOVAC	165.771,28	1.264.315,32	1.430.086,6
47.	OŠ DALJ, DALJ	127.149,31	951.806,69	1.078.956
48.	OŠ BIJELO BRDO, BIJELO BRDO	66.437,90	410.446,33	476.884,23
49.	OŠ "ANTUNOVAC", ANTUNOVAC	95.824,44	281.359,54	377.183,98
50.	OŠ ANTE STARČEVIĆA VILJEVO	115.171,01	536.863,73	652.034,74
51.	OGŠ "KONTEŠA DORA", NAŠICE	59.334,15	76.382,00	135.716,15
52.	OŠ SATNICA ĐAKOVAČKA, SATNICA ĐAKOVAČKA	30.921,27	129.756,52	160.677,79
	UKUPNO:	6.383.631,98	30.139.429,99	36.523.061,97

**REALIZACIJA MATERIJALNIH I FINANCIJSKIH RASHODA U OSNOVNIM ŠKOLAMA
PREMA STRUKTURI RASHODA U 2014. GODINI**

Tablica broj 2.

Račun	Opis rashoda	Financijski plan materijalnih i financijskih rashoda	Utrošeno	Razlika
3211	Službena putovanja	497.245,00	506.522,37	-9.277,37
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	271.268,00	205.117,47	66.150,53
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima	283.594,00	325.001,00	-41.407,00
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.516.677,00	1.513.825,94	2.851,06
3223	Energija	48.779,00	25.038,92	23.740,08
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	459.389,00	485.617,00	-26.228,00
3225	Sitni inventar i auto gume	91.675,00	90.372,95	1.302,05
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	52.554,00	54.009,16	-1.455,16
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	948.322,00	947.033,13	1.288,87
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	11.740,00	16.853,43	-5.113,43
3233	Usluge promidžbe i informiranja	64.180,00	57.536,56	6.643,44
3234	Komunalne usluge	1.297.186,00	1.291.284,29	5.901,71
3235	Zakupnine i najamnine	25.403,00	26.665,71	-1.262,71
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	64.594,00	71.156,34	-6.562,34
3237	Intelektualne i osobne usluge	142.252,00	144.107,13	-1.855,13
3238	Računalne usluge	295.519,00	303.995,64	-8.476,64
3239	Ostale usluge	51.446,00	41.949,75	9.496,25
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	2.470,00	1.949,50	520,50
3292	Premije osiguranja	16.058,00	14.492,23	1.565,77
3293	Reprezentacija	102.320,00	117.726,46	-15.406,46
3294	Članarine	25.448,00	20.620,00	4.828,00
3295	Pristojbe i naknade	12.344,00	6.328,50	6.015,50
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	82.919,00	73.425,21	9.493,79
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	25.163,00	23.408,65	1.754,35
3433	Zatezne kamate	6.409,00	2.270,63	4.138,37
3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi	11.788,00	17.324,01	-5.536,01
	UKUPNO OPĆI TROŠKOVI	6.406.742,00	6.383.631,98	23.110,02
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	239.069,00	628.513,95	-389.444,95
3223	Energija	13.515.338,00	13.118.959,48	396.378,52
3225	Sitni inventar i auto gume	6.668,00	6.658,00	10,00
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	11.007.028,00	11.006.919,22	108,78
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	3.514.923,00	3.607.790,38	-92.867,38
3234	Komunalne usluge	782.729,00	727.022,31	55.706,69
3235	Zakupnine i najamnine	332.973,00	332.913,26	59,74
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	709.302,00	680.448,02	28.853,98
3237	Intelektualne i osobne usluge	21.500,00	12.750,00	8.750,00
3239	Ostale usluge	6.210,00	6.348,75	-138,75
3292	Premije osiguranja	13.937,00	11.106,62	2.830,38
	UKUPNO STVARNI TROŠKOVI	30.149.677,00	30.139.429,99	10.247,01
	SVEUKUPNO	30.556.419,00	36.523.061,97	33.357,03

PRIJEVOZ UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA ZA 2014. GODINU

Tablica broj 3.

Red. br.	NAZIV PRIJEVOZNIKA	PRIJEVOZ UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA												
		Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Ukupno
2.	APP d.d. POŽEGA	976.632,26	1.211.977,50	1.272.576,38	969.582,00	1.272.576,38	605.988,75	0,00	0,00	1.030.180,88	1.333.175,25	1.211.977,50	1.090.779,75	10.975.446,65
3.	VLASTITI PRIJEVOZ UČENIKA - ŠKOLSKI AUTOBUSI	5.595,30	9.065,80	6.872,67	4.152,28	5.921,53	18.996,27	340,06	4.392,37	9.156,64	14.704,26	6.865,75	5.248,63	91.311,56
4.	VLASTITI PRIJEVOZ RODITELJA	3.280,15	4.287,20	4.443,01	3.762,97	4.465,47	2.945,82	0,00	0,00	2.140,13	2.358,51	2.086,50	1.702,81	31.472,57
	UKUPNO:	985.507,71	1.225.330,5	1.283.892,06	977.497,25	1.282.963,38	627.930,84	340,06	4.392,37	1.041.477,65	1.350.238,02	1.220.929,75	1.097.731,19	11.098.230,78

III. STANJE U SREDNJEM ŠKOLSTVU

1. SREDNJE ŠKOLSTVO U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Sukladno mreži srednjoškolskih ustanova na području naše Županije djeluje 30 srednjih škola i dva samostalna učenička doma i to: u Osijeku djeluje 16 srednjih škola čiji je osnivač Županija te Isusovačka i klasična gimnazija s pravom javnosti čiji je osnivač Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, privatna srednja škola "Gaudeamus" i Prosvjetno kulturni centar Mađara u Republici Hrvatskoj kojemu je osnivač Vlada Republike Hrvatske, a koji pohađaju učenici osnovne i srednje škole, te nastavu slušaju na mađarskom jeziku. Nadalje, u Belom Manastiru djeluju tri srednje škole, tri u Đakovu, a po jedna u Valpovu, D. Miholjcu, Našicama, Đurđenovcu i Dalju. Srednje škole kojima je osnivač Osječko-baranjska županija rade u više od 50 objekta.

U ustroju srednjih škola naše Županije djeluju i učenički domovi i škole sa specifičnim programima:

- U Osijeku djeluju dva samostalna učenička doma i tri koja su u sastavu Ugostiteljsko-turističke škole, Trgovačke i komercijalne škole "Davor Milas" u Osijeku i Škole za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek", Osijek. Učenički domovi imaju važnu ulogu u ustroju srednjeg školstva, osobito za učenike iz udaljenih mjesta sa slabim prometnim vezama kao i učenike slabijeg materijalnog stanja. Da se u Županiji tome pridaje dužna pažnja govori i to što su Srednjoškolski đački dom i Dom "Hrvatskoga radiše" te učenički dom Trgovačke i komercijalne škole "Davor Milas" u Osijeku u potpunosti obnovljeni i opremljeni. Adaptacijom je znatno podignuta kvaliteta rada i življenja u srednjoškolskim domovima s napomenom da povećani kapaciteti i dalje ne zadovoljavaju potrebe učenika za smještaj u dom te smo mišljenja da bi taj problem riješila izgradnja još jednog učeničkog doma.
- U ustroju srednjeg školstva na području grada Osijeka je Glazbena škola Franje Kuhača u kojoj se provodi osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, a ima regionalno značenje. Učenici srednjoškolskog uzrasta Glazbene škole Franje Kuhača Osijek opće obrazovne predmete slušaju u III. gimnaziji u Osijeku.
- Škola za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek" djeluje kao srednja škola koja obrazuje i odgaja slijepu i slabovidnu mladež i također ima regionalno značenje.

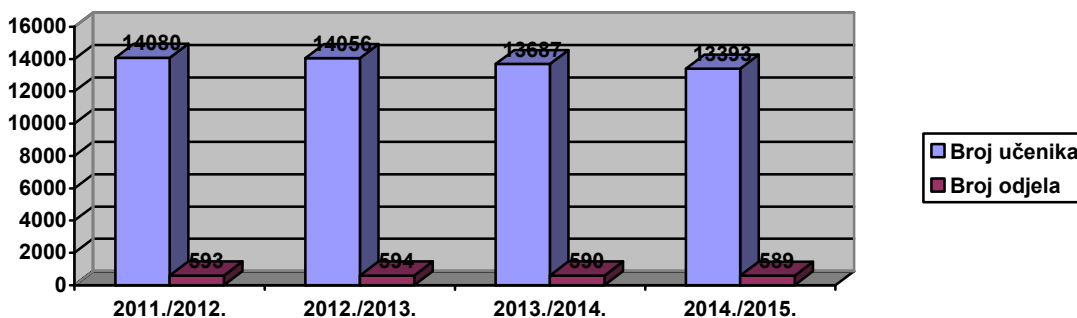
Radi ostvarenja jednake dostupnosti obrazovanja za mlade, provodeći Odluku Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i načinu financiranja troškova javnog prijevoza redovitih učenika srednjih škola kojom se prijevoz sufinancira u iznosu od 75% cijene mjesečne za autobus odnosno vlak, i Osječko-baranjska županija je, unatoč problemima u kojima se nalazi gospodarstvo, dodatno vlastitim sredstvima sufinancirala prijevoz redovitih učenika srednjih škola u iznosu od 5% cijene mjesečne učeničke karte za autobus odnosno vlak.

1.1. Organizacija nastave

Sukladno Zakonu, Godišnjem programu rada i orijentacijskom kalendaru rada ustanove te Kurikulumu kojim su definirane sve ostale aktivnosti u školi utvrđuje se obvezni fond sati u ostvarivanju nastavnog programa. Prema dostavljenim izvješćima sve škole su ostvarile obvezni fond sati u ostvarivanju nastavnog programa i predviđeni broj sati godišnjeg programa rada škola odnosno realizirale su sve programske sadržaje u kojima su istaknuti kvalitativni podaci o uspješnosti učenika.

Na početku školske 2013./2014. godine osigurana su sredstva za realizaciju srednjoškolskog programa za ukupno 13.687 učenika, a do kraja školske godine srednju školu pohađa 13.486 učenika razvrstanih u 589 razrednih odjela. Stavljajući u odnos ukupan broj učenika u redovitom srednjoškolskom programu na kraju školske godine i broj razrednih odjela prosjek učenika po razrednom odjelu iznosi 22,7 učenika. Broj učenika i razrednih odjela u srednjim školama Osječko-baranjske županije kontinuirano je na približno istoj razini, no uslijed manjeg broja učenika koji izlaze iz osnovne škole i njihov broj se smanjuje. Navedeno je vidljivo u Grafikonu 3.

Grafikon 3.. Broj učenika i razrednih odjela u redovitom srednjoškolskom programu na početku posljednje četiri školske godine

Zalaganjem svih čimbenika zaduženih za sustav školstva, a posebice Osječko-baranjske županije uvjeti rada naših srednjih škola podignuti su na višu pedagošku razinu. Gledajući u cjelini oni su relativno zadovoljavajući. Jedna od većih teškoća je nedostatak športskih dvorana pri srednjim školama što za posljedicu ima manje kvalitetnu realizaciju nastave tjelesno-zdravstvene kulture. Naime, na području Županije samo 13 škola ima svoju športsku dvoranu, a taj nedostatak, osim već rečenog, povlači i nemogućnost slobodnih aktivnosti učenika, a posebice organiziranje i osmišljavanje slobodnog vremena učenika koje postaje rizično ako nije osmišljeno. Da bi se taj problem umanjio i u 2014. godini organizirana je nastava tjelesno zdravstvene kulture za nekoliko srednjih škola u drugim školskim športskim dvoranama, za dvije srednje škole u Športskoj dvorani "Zrinjevac" u Osijeku, za dvije u Nastavno-sportskoj dvorani "Gradski vrt" u Osijeku i za jednu u dvorani Gimnastičkog kluba "Inova-gim" u Osijeku. U Đakovu tri srednje škole koriste jednu malu športsku dvoranu dok tri srednje škole u Belom Manastiru koriste školsku športsku dvoranu i dijelom gradsku športsku dvoranu. Određenu specifičnost u radu i teškoće s obzirom na uvjete rada ima Obrtnička škola u Osijeku koju pohađaju i učenici s teškoćama u razvoju i popratnim zdravstvenim teškoćama.

1.2. Rezultati odgojno-obrazovnog rada u 2013./2014. školskoj godini

Sa svrhom potpunijeg prikaza stanja u srednjem školstvu u 2014. godini, izvršena je analiza završetka 2013./2014., kao i početka 2014./2015. školske godine. Analize smo izvršili temeljem dostupnih podataka od škola i Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji. Analizom izvješća srednjih škola možemo konstatirati da su sve škole realizirale godišnje programe, a rezultat realizacije prije svega je vidljiv u ostvarenom uspjehu učenika.

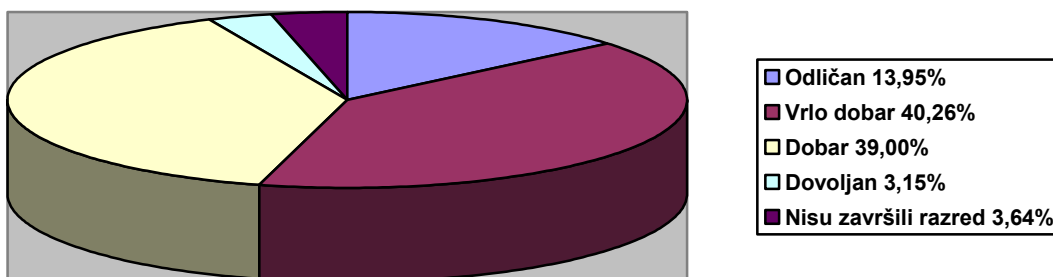
1.2.1. Uspjeh učenika u redovitom srednjoškolskom programu u Osječko-baranjskoj županiji na kraju školske godine 2013./2014.

Na kraju školske godine 2013./2014. u srednjim školama Osječko-baranjske županije bilo je 13.486 učenika, od kojih u viši razred prelazi 12.995 učenika ili 96,36% i to:

- s odličnim uspjehom 1.881 učenika
- vrlo dobrim uspjehom 5.430 učenika
- dobrim uspjehom 5.260 učenika
- dovoljnim uspjehom 424 učenika

U srednjim školama Osječko-baranjske županije razred nije završio 491 učenik, 477 učenika zbog 1 ili više negativnih ocjena, a 14 iz drugih razloga. Postotni udjeli uspjeha učenika u školskoj godini 2013./2014. vidljivi su u grafikonu 5.

Grafikon 4. Uspjeh učenika u srednjoškolskom programu na kraju 2013./2014. godine

Uz redovnu nastavu u srednjim školama odvijaju se i brojne druge aktivnosti kroz raznovrsne izborne programe, fakultativne programe i slobodne aktivnosti koje se nude učenicima koji hoće i mogu više. Njihov intelektualni razvoj i razvoj njihovih sposobnosti potiče se kroz različite izvannastavne aktivnosti kojima se zadovoljavaju različiti interesi učenika kroz kulturološke, športske, ekološke i druge aktivnosti. Navedeno ćemo prikazati u nastavku.

1.2.2. Izborna nastava

U 2013./2014. školskoj godini izborne predmete u srednjim školama možemo izdvojiti kao prvi izborni predmet strani jezik, informatiku, matematiku (škole s gimnazijskim programom) i drugi izborni predmet etiku ili vjeronauk koje učenici nakon izbora redovito slušaju i budu ocjenjeni. Analizirajući opredjeljenje učenika srednjih škola Osječko-baranjske županije za etiku ili vjeronauk, u školskoj godini 2013./2014. za etiku su se opredijelila 1.572 učenika, dok se 12.009 učenika opredijelilo za vjeronauk. Daljnja analiza pokazuje da se za katolički vjeronauk opredijelilo 11.870 učenika, pravoslavni 129 učenika, islamski 7, a 3 učenika pohađaju vjeronauk u adventističkoj crkvi. U strukovnim školama pored izbornog predmeta etike i vjeronauka, izborni predmeti zadani su nastavnim planovima i programima u jedinstvenom modelu obrazovanja, a koji učenici obavezno pohađaju i budu redovito ocijenjeni.

1.2.3. Fakultativna nastava

Osim izborne nastave učenicima može biti ponuđena i organizirana fakultativna nastava koja unutar skupine može imati učenike iz različitih razreda i može biti iz bilo kojeg predmeta za koji učenici pokažu interes. U strukovnim školama pored izbornog predmeta etike i vjeronauka, izborni predmeti zadani su nastavnim planovima i programima u jedinstvenom modelu obrazovanja, a koji učenici obavezno pohađaju i budu redovito ocijenjeni. U Osječko-baranjskoj županiji tijekom 2013./2014. godine 261 učenik je bio uključen u fakultativnu nastavu, organiziranu u 18 fakultativnih grupa, dok je najveći broj učenika odabirao strane jezike i informatiku. Postignuća iz izabranog fakultativnog predmeta također se unose u svjedodžbu.

1.2.4. Dodatna nastava

Rad kroz dodatnu nastavu s naprednim i darovitim učenicima zauzima značajno mjesto u radu srednjih škola. Dodatnu nastavu je u 2013./2014. školskoj godini pohađalo 2.782 učenika, najviše u jezično-umjetničkom području i to 1.236 učenika, prirodoslovno ekološkom području 743 učenika, dok su u tehničkom, športskom, glazbenom i likovnom području sudjelovala 803 učenika. Rezultati takvog rada vidljivi su na brojnim natjecanjima i smotrama što se tijekom godine provode po Odluci Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Uputama Agencije za odgoj i obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Ovdje je potrebno istaknuti da smo s rezultatima i postignućima učenika srednjih škola Osječko-baranjske županije zadovoljni jer je na županijskoj/međužupanijskoj razini u školskoj 2013./2014. godini sudjelovao 881 učenik srednjih škola ili 6,44% svih učenika srednjih škola Županije, što se sustavno prati i podnosi posebno izvješće Skupštini Osječko-baranjske županije.

1.2.5. Dopunska nastava

Za učenike koji su imali teškoće u svladavanju gradiva, u srednjim školama organizira se iz različitih područja i dopunska nastava koju je pohađalo 1.862 učenika što je 63 učenika manje u odnosu na prošlu godinu. I nadalje najviše učenika pohađa prirodoslovno-matematičko i ekološko područje 999 učenika, zatim jezično-umjetničko područje 673 učenika, dok je dopunsku nastavu u ostalim područjima pohađalo ukupno 190 učenika.

1.2.6. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti

Pored redovite nastave tijekom školske godine učenicima se, radi zadovoljavanja potreba proširivanja znanja, interesa i sklonosti nude različite aktivnosti. Jedna od njih su slobodne aktivnosti koje se organiziraju u okviru tjelesne i zdravstvene kulture, a najčešće prezentiraju javnosti na organiziranim športskim aktivnostima. U 2013./2014. školskoj godini je 3.921 učenik bio uključen u razna područja slobodnih aktivnosti od čega je najveći broj u športskim aktivnostima 1.804 učenika, a zatim i u likovnom području 443 učenika. Značajno mjesto zauzimaju i jezično-umjetničko područje s 375 učenika i prirodoslovno-matematičko i ekološko područje s 304 učenika, a u ostala područja uključila su se 995 učenika. U ovom dijelu ćemo spomenuti i provedbu nacionalnih programa u srednjim školama kojim se realiziraju preventivne aktivnosti u zaštiti učenika od ovisnosti kao što su pušenje, alkohol, droga te društveno neprihvatljivo ponašanje.

Izvanškolske, odnosno slobodne aktivnosti okupljaju učenike u športskim klubovima, pjevačkim zborovima, kulturno-umjetničkim društvima, tehničkim udrugama i sl. Sustavnim praćenjem rada srednjih škola došlo se do spoznaje da postoji niz aktivnosti kojih su nositelji učenici (obilježavanje raznih obljetnica mjesta/grada i drugih značajnih događaja), a koje svojim djelovanjem povezuju školu s društvenom sredinom u kojoj škola ima značajnu ulogu.

1.2.7. Izostanci

Prema izvješćima naših škola broj izostanaka nastavnih sati učenika i na kraju 2013./2014. školske godine iznosio je 1.162.391 sati što čini 89 sati po učeniku, a što je u odnosu na prošlu školsku godinu 3 sata više po učeniku. Iz navedenog proizlazi da svaki učenik nije prisutan na nastavi oko dva i pol tjedna. Istina, broj neopravdanih sati izostanaka nešto je manji, ali je i manji broj učenika, no ipak ne umanjuje negativni učinak izostanaka na uspjeh u školi. Prema vrsti programa ti izostanci se znatno ne razlikuju pa tako najviše izostanaka ima u 4-godišnjim strukovnim školama, slijede gimnazije, a od njih neznatno manje izostaju učenici u 3-godišnjim strukovnim školama.

1.2.8. Pedagoške mjere

Tijekom godine evidentirano je 7.752 učenika kojima je izrečena pedagoška mjera od čega:

- 2.144 pohvale,
- 267 nagrada,
- 2.438 opomena,
- 1.595 ukora,
- 923 opomena pred isključenje,
- 101 učenik je isključen iz škole, a
- na 284 učenika primijenjena je pedagoška mjera odgojno-obrazovnog tretmana produženog stručnog postupka.

Tako veliki broj izrečenih pedagoških mjera zasigurno treba detaljniju analizu, no ipak treba istaknuti da je broj pohvala nešto manji nego prošle godine, dok je broj nagrada znatno manji, čak 210 nagrade manje, no manji je i broj opomena, ukora i opomena pred isključenje u odnosu na prošlu školsku godinu, dok je broj isključenih učenika manji samo za 5 učenika.

1.3. Pregled upisa učenika u školsku 2014./2015. godinu

Školska 2014./2015. godina počela je sukladno Zakonu, Odluci o upisu u I. razred srednje škole, Godišnjem programu rada i orijentacijskom kalendaru rada ustanove te Pravilniku o početku i završetku nastavne godine, broju radnih dana i trajanju odmora učenika osnovnih i srednjih škola za školsku godinu 2014./2015.

Na početku 2014./2015. školske godine upisano je 13.393 učenika, razvrstanih u 589 razrednih odjela. Prosječan broj učenika po razrednom odjelu iznosio je 22,7 učenika.

Srednje škole djeluju na 103.247,55 m² unutarnjeg prostora na kojem se nalaze 437 učionica, 85 praktikuma, 40 radionica, 156 učiteljskih kabineta, 156 uredskih prostorija, 33 zbornice, 29 knjižnica, 13 športskih dvorana, 56 informatičkih kabineta, 9 prostora za pripremu prehrane učenika i 266 sanitarnih čvorova i na 395.212,81 m² vanjskog prostora od čega na vanjske sportske terene otpada 46.179,00 m². Učenički knjižni fond iznosi 205.876 knjiga što iznosi 15.37 knjiga po učeniku, a učenicima je na raspolaganju 2.006 računala, prema kojem, sukladno analizi, jedno računalo koristi 6.68 učenika.

Gledajući po programima učenici su se opredijelili za:

- gimnazijske programe i umjetničke škole - 4.296 učenika raspoređenih u 172 razredni odjel, prosjek 25 učenika u odjelu
- programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja u trajanju od četiri godine - 5.780 učenika raspoređenih u 250 razrednih odjela, prosjek učenika po odjelu 23,
- program obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja u trajanju od pet godina - 405 učenika raspoređenih u 14 razrednih odjela, prosjek učenika po razrednom odjelu je 29,
- programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja i programe obrazovanja za vezane obrte u trajanju od tri godine ukupno - 2.965 u 157 razrednih odjela prosjek učenika po razrednom odjelu je 18.8.

Osim na hrvatskom nastavnom jeziku 95 učenika srednje škole slušaju nastavu na jezicima nacionalnih manjina i to:

- na srpskom nastavnom jeziku 31 učenik u Srednjoj školi Dalj, 11 učenika u Drugoj srednjoj školi Beli Manastir, te
- na mađarskom nastavnom jeziku u PKC Mađara u RH u Osijeku 40 učenika.

Učenicima u srednjim školama može biti ponuđena i organizirana fakultativna nastava koja unutar skupine može imati učenike iz različitih razreda i može biti iz bilo kojeg predmeta za koji učenici pokažu interes. Postignuća iz izabranog fakultativnog predmeta također se unose u svjedodžbu. U strukovnim školama pored izbornog predmeta etike i vjeronauka, izborni predmeti zadani su nastavnim planovima i programima u jedinstvenom modelu obrazovanja, a koji učenici obavezno pohađaju i budu redovito ocijenjeni. U strukovnim školama nema fakultativne nastave. Ove podatke obrađujemo na kraju školske godine.

1.4. Djelatnici u srednjim školama

U srednjim školama i učeničkim domovima naše Županije u školskoj 2014./2015. godini rad je započelo ukupno 1.744 djelatnika i to:

- 1.316 nastavnika,
- 31 ravnatelj,
- 35.5 djelatnika zaposleno je u pedagoško razvojnoj službi i to 26.5 pedagoga i 9 psihologa,
- 10 odgajatelja,
- 28.5 knjižničara i
- 323 djelatnika zaposleno je u administrativno-tehničkoj službi i na ostalim poslovima.

Od 1.702 djelatnika srednjih škola, zaposleno je 535 muškaraca i 1.167 žena, stručne spreme kako slijedi:

- VSS stručnu spremu ima 1.306 djelatnika,
- VŠS stručnu spremu ima 80 djelatnika,
- SSS stručnu spremu ima 187 djelatnika,
- 12 majstora,
- KV i VKV ima 33 djelatnika
- NSS i PKV 13 djelatnika te
- 71 NKV djelatnika.

Prema starosnoj strukturi, a prema podacima o navršenim godinama života u 2013. godini, najmanje je djelatnika starijih od 61 i više godina - 148 djelatnika, zatim slijede mladi djelatnici do 30 godina - 187 djelatnika, od 31 do 40 godina - 414 djelatnika, od 51 do 60 godina - 469 djelatnika i najviše djelatnika je u dobi od 41 do 50 godina - 483 djelatnika.

Sve srednje škole i dva samostalna učenička doma imaju ravnatelja, pedagoga ima 25 srednjih škola i 2 doma, a psihologa 9 srednjih škola.

Evidentan je problem nedostatka psihologa, no nešto je malo bolja situacija u odnosu na prošlu godinu, pa tako na jednog psihologa dolazi 1.488 učenika srednjih škola. Što se tiče defektologa u srednjim školama nema niti jednog defektologa koji je zaposlen u okviru stručno razvojne službe. S obzirom na već istaknute probleme nedostatka psihologa i defektologa u osnovnim školama, u srednjoj školi taj nedostatak je još izraženiji, jer su problemi daleko složeniji, a potrebe za njihovim stručnim radom još značajnije.

Nastava je gotovo u cijelosti stručno zastupljena. Manjim dijelom nestručno je zastupljena stručno-teorijska i praktična nastava. No, poteškoće postoje u osiguravanju stručnih djelatnika u stručnim predmetima strukovnih škola, a škole to rješavaju angažiranjem vanjskih suradnika ugovorom o djelu. Iz prikupljenih je podataka vidljivo da su na početku 2014./2015. školske godine angažirana 54 vanjska suradnika.

U Osječko-baranjskoj županiji djeluju dva samostalna doma: Srednjoškolski đачki dom Osijek i Učenički dom "Hrvatskoga radiše" Osijek u kojima su zaposlena 42 djelatnika, a od kojih je 10 odgojitelja, 2 ravnatelja, 2 pedagoga, 1 knjižničar i 27 administrativno-tehničkih djelatnika. Također, u Županiji djeluju i tri učenička doma u sastavu srednjih škola - Ugostiteljsko-turističke škole, Trgovačke i komercijalne škole "Davor Milas", Osijek i Škole za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek, Osijek". Podaci o kadrovima za ta tri doma iskazani su u pregledu djelatnika u srednjim školama.

Profesori u srednjim školama također imaju obvezu stručnog usavršavanja što postižu interno putem stručnih tijela škole, putem savjetovanja, seminara i radionica koje organizira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, te kroz različite asocijacije koje imaju verificirane programe. Škole se suočavaju s problemom nedostatka financijskih sredstava potrebnih za sustavnije i bolje stručno usavršavanje.

Problemi srednjoškolskog obrazovanja na nacionalnoj razini identificirani i na našem području, nedostatak nove stručne literature, novije informatičke opreme, nedovoljna opremljenost školskih radionica i praktikuma te sportskih dvorana. Neophodno je napustiti razredno-predmetni satni sustav te nastojati povezati znanja pojedinih predmeta, a za ostvarivanje svrhe obrazovanja. Posebice nastojati da se u stručnim školama ostvari veza između školovanja i prakse odnosno poslova za koje se učenik priprema. I dalje treba težiti da zajedničkim nastojanjima, na svim razinama, postupnim unošenjem promjena učinimo da sustav bude kvalitetan i zadovolji razvojne potrebe pojedinca te povećá njegovu obrazovanost.

2. FINANCIRANJE SREDNJEG ŠKOLSTVA U 2014. GODINI

2.1. Utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini

Na temelju članka 143. Zakona Vlada RH je na sjednici održanoj 16. siječnja 2014. godine donijela Odluku o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini. Decentralizacija određenih funkcija u području osnovnog i srednjeg školstva, zdravstva i socijalne skrbi provodi se od 1. srpnja 2001. godine.

Ovom Odlukom utvrđuju se ukupna bilančna prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova i kriteriji i mjerila za utvrđivanje bilančnih prava županijama i Gradu Zagrebu do visine potrebnih sredstava za osiguravanje minimalnog financijskog standarda srednjih škola i učeničkih domova. Bilancom se osiguravaju sredstva za financiranje materijalnih i financijskih rashoda srednjih škola i učeničkih domova, te pomoći unutar opće države u visini koja osigurava minimalni financijski standard srednjih škola i učeničkih domova (smještaj i prehrana učenika u učeničkim domovima) i rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja i rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini.

Kriterij za utvrđivanje ukupnih bilančnih prava za financiranje materijalnih i financijskih rashoda u 2014. godini su bilančna prava 2013. godine umanjena/uvećana za zadane indekse te uvećana za specifičnosti pojedinih županija i Grada Zagreba za nove programe (dogradnja i povećanje površina postojećih škola i sportskih dvorana), a mjerilo je prosječna godišnja cijena po učeniku izračunata na bazi ukupnih bilančnih prava i upisanih učenika u školskoj 2013./2014. godini. U prosječnoj cijeni po učeniku osim materijalnih i financijskih rashoda obuhvaćen je i dio materijalnih rashoda učeničkih domova prema sjedištu doma temeljem Kolektivnog ugovora za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama, kao što su sredstva za prijevoz zaposlenika na posao i s posla i redovite propisane kontrole instalacija i postrojenja, čije neatklanjanje ugrožava sigurnost učenika i doma.

Kriterij za utvrđivanje bilančnih prava za sufinanciranje potpore smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima po županijama i Gradu Zagrebu je broj učenika upisanih 2013./2014. godine po učeničkim domovima kojima su osnivači navedene županije, a mjerilo je prosječna godišnja cijena po učeniku u iznosu od 6.300,00 kuna za sve učenike od I. - IV. razreda.

Kriterij za utvrđivanje bilančnih prava za rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, kao i rashodi za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola su: broj učenika, broj razrednih odjela i broj građevinskih objekata.

Kriterij za utvrđivanje bilančnih prava za rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja učeničkih domova je broj upisanih učenika u tim domovima u 2013./2014. školskoj godini.

Na osnovi navedenih kriterija i mjerila bilancirana su sredstva za navedene vrste rashoda kojima se osigurava minimalni financijski standard srednjoškolskog obrazovanja na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini i to za materijalne i financijske rashode 22.064.389,00 kuna, za smještaj i prehranu učenika u učeničkim domovima 3.578.400,00 kuna i za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini, te materijal i dijelovi i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola i učeničkih domova iznos od 7.864.847,00 kuna.

Sredstva za financiranje decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkih domova ostvaruju se iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 2,2%. Budući da Osječko-baranjska županija, kao i većina županija, ne ostvaruje ukupno bilancirana sredstva po navedenoj stopi od 2,2%, razliku do ukupno bilanciranih sredstava ostvaruje iz pozicije pomoći izravnjanja za decentralizirane

funkcije u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu. Kontrolu ostvarivanja tih prihoda obavlja Ministarstvo financija. U 2013. godini bilancirana sredstva za materijalne i financijske rashode iznosila su također 22.064.389,00 kuna, što znači da su u 2014. godini sredstva za srednje škole i učeničke domove u Županiji ostala nepromijenjena.

2.2. **Financiranje minimalnog financijskog standarda srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini**

Ostvarena sredstva za decentralizirane funkcije srednjeg školstva u 2014. godini:

- iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 2,2% 9.539.903,12 kn ili 28,47%
- iz Fonda izravnanja za decentralizirane funkcije 23.967.732,84 kn ili 71,53%.

Temeljem točke IX. Odluke Vlade Republike Hrvatske i utvrđene bilance, Skupština Osječko-baranjske županije donijela je svoju Odluku o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkih domova na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini, kako bi što ravnomjernije rasporedila bilancirana sredstva krajnjim korisnicima, srednjim školama i učeničkim domovima, uvažavajući zahtjeve i specifičnosti svake škole i doma.

Osnovna raspodjela sredstava za materijalne i financijske rashode na krajnje korisnike (škole) na temelju usvojenih kriterija, utvrđuje se: a) na temelju veličine škole, što uključuje broj učenika, broj razrednih odjela, školu kao ustanovu te na taj način svaka škola ostvari određena sredstva koja samostalno raspoređuje prema svom financijskom planu, u skladu s ekonomskom klasifikacijom rashoda, i b) na materijalne rashode koji se školi priznaju u stvarnim iznosima, a to su: energija, servisiranje osnovnih sredstava (tu se ubrajaju i popravci vozila i poljoprivrednih strojeva koji su u funkciji nastave), nastavni materijal strukovnih škola, zakupnine prostora i opreme, naknade za prijevoz djelatnika na posao i s posla, registracija i osiguranje vozila i poljoprivrednih strojeva koji su u funkciji nastave te komunalna naknada i naknada za uređenje voda.

a) Ako razvrstamo rashode prema funkcijskoj ili programskoj klasifikaciji na **temelju veličine škole (opsega programa)** škole su utrošile 5.196.851,31 kunu i to na sljedeće rashode:

Naknade troškova zaposlenima:	521.051,27 kuna
- službena putovanja	375.094,67 kuna
- stručno usavršavanje zaposlenika	82.904,96 kuna
- ostale naknade troškova zaposlenima	63.051,64 kuna
Rashodi za materijal i energiju:	1.743.366,07 kuna
- uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.317.047,58 kuna
- materijal i sirovine	2.860,00 kuna
- materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	278.543,46 kuna
- sitni inventar i auto gume	116.440,69 kuna
- službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	28.474,34 kuna
Rashodi za usluge:	2.578.195,04 kuna
- usluge telefona, pošte i prijevoza	562.075,16 kuna
- usluge tekućeg i investicijskog održavanja	150.434,53 kuna
- usluge promidžbe i informiranja	36.572,00 kuna
- komunalne usluge	850.300,02 kuna
- zakupnine i najamnine	22.450,00 kuna
- zdravstvene i veterinarske usluge	595.398,75 kuna
- intelektualne i osobne usluge	67.017,00 kuna
- računalne usluge	120.560,97 kuna
- ostale usluge	164.686,41 kuna
- naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	8.700,20 kuna

Ostali nespomenuti rashodi poslovanja:	226.520,98 kuna
- premije osiguranja	17.424,12 kuna
- reprezentacija	90.384,39 kuna
- članarine	6.920,00 kuna
- pristojbe i naknade	467,50 kuna
- ostali nespomenuti rashodi poslovanja	111.324,97 kuna
Financijski rashodi:	7.262,95 kuna
- bankarske usluge i usluge platnog prometa	5.557,81 kuna
- zatezne kamate	256,46 kuna
- ostali nespomenuti financijski rashodi	1.448,68 kuna
Tekuće donacije u novcu:	120.455,00 kuna

Iz navedene visine i strukture rashoda možemo zaključiti da škole najviše sredstava troše za uredski i ostali materijal za održavanje prostora i opreme, a u okviru troškova za usluge najviše troše na komunalne usluge koje uglavnom imaju karakter fiksnih rashoda čija je visina zadana i škole ne mogu puno utjecati na njihovu visinu. Za stručno usavršavanje zaposlenih škole su utrošile 457.999,63 kuna (službena putovanja i stručno usavršavanje) ili 8,95% planiranih rashoda namijenjenih za opće troškove škola (opseg programa). Ta sredstva se najviše koriste za troškove službenog puta što nije izravno u funkciji stručnog usavršavanja.

b) Materijalni rashodi koji se školi priznaju u stvarnim iznosima (namjenski rashodi)

Za namjenske rashode utrošeno je 16.789.650,94 kune što iznosi 76,09% ukupno bilanciranih sredstava za pokriće materijalnih i financijskih rashoda škola. Visina i struktura navedenih rashoda je sljedeća:

1.	Prijevoz djelatnika na posao i s posla	4.397.124,78 kuna
2.	Nastavni materijal za strukovne škole	1.478.981,88 kuna
3.	Energenti	7.996.076,86 kuna
4.	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.529.809,77 kuna
5.	Komunalna naknada i naknada za uređenje voda	501.961,83 kuna
6.	Zakupnine prostora i opreme	517.875,00 kuna
7.	Registracija vozila i poljoprivrednih strojeva koji su u funkciji nastave	12.906,50 kuna
8.	Premije osiguranja vozila i poljoprivrednih strojeva	11.950,32 kuna
9.	Tekuće donacije u novcu	342.964,00 kuna.

U strukturi namjenskih rashoda škola najveći udio čine troškovi energenata i to 47,54% i troškovi prijevoza zaposlenika na posao i s posla 26,14%. U strukturi ukupnih rashoda ova dva materijalna troška čine 73,68% i svako njihovo povećanje u odnosu na ukupno bilancirana sredstva smanjuje mogućnost planiranja ostalih troškova koji su neophodni za normalno funkcioniranje škola.

2.3. Smještaj i prehrana učenika u učeničkim domovima

Jedna od poticajnih mjera Nacionalnog programa mjera za uvođenje obveznoga srednjoškolskog obrazovanja, čiji je provedbeni rok bio od 2007. - 2013. godine bila je da se troškovi smještaja i prehrane učenika financiraju u cijelosti. U 2009. godini financirani su u cijelosti troškovi smještaja i prehrane učenika I. i II. razreda smještenih u učeničke domove, a od rujna 2009. godine i učenici III. razreda srednjih škola. Međutim, u 2009. godini je uslijed recesijskih mjera izmijenjen i dopunjen Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 86/09.), te je sukladno članku 3. stavak 4. izmijenjen način bilanciranja troškova smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima što podrazumijeva 50% cijene programa ili 6.300,00 kuna po učeniku od 1. do 4. razreda godišnje. Na području Osječko-baranjske županije ima pet učeničkih domova i svi su smješteni u gradu Osijeku. U 2013./2014. školskoj godini u učeničke domove upisano je 568 učenika, te su na temelju toga bilancirana sredstva u iznosu od 3.578.400,00 kuna za 2014. godinu.

Temeljem financijskih planova učeničkih domova navedena sredstva su raspoređena na sljedeće vrste rashoda:

1.	uredski materijal i ostali materijalni rashodi	65.800,00 kuna
2.	materijal i sirovine	2.744.074,00 kuna
3.	energija	588.590,00 kuna
4.	materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	8.600,00 kuna
5.	sitan inventar i auto gume	14.500,00 kuna
6.	usluge telefona, pošte i prijevoza	4.740,00 kuna
7.	usluge tekućeg i investicijskog održavanja	71.450,00 kuna
8.	komunalne usluge	76.838,00 kuna
9.	zdravstvene i veterinarske usluge	2.108,00 kuna
10.	ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.700,00 kuna

Iz strukture materijalnih i financijskih rashoda učeničkih domova vidimo da se najviše troši za namirnice za prehranu učenika i to 76,68% ukupnih rashoda. Ostale materijalne i financijske rashode učenički domovi podmiruju iz prihoda ostvarenih od učenika, korisnika doma i vlastitih prihoda. Bruto plaće i naknade zaposlenika u učeničkim domovima podmiruju se iz Državnog proračuna putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

Raspored utrošenih sredstava po srednjim školama i učeničkim domovima za materijalne i financijske rashode i troškove smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima u 2014. godini prikazani su u tablici broj 4. dok je raspored sredstava utrošenih po vrsti rashoda i iznos neutrošenih sredstava za materijalne i financijske rashode srednjih škola i učeničkih domova prikazan u tablici broj 5.

RASPORED UTROŠENIH SREDSTAVA ZA MATERIJALNE I FINANCIJSKE RASHODE SREDNJIH ŠKOLA I UČENIČKIH DOMOVA ZA 2014. GODINU

Tablica broj 4.

Redni broj	Naziv srednje škole/doma	Materijalni i financijski rashodi		Smještaj i prehrana učenika	Ukupno
		Opći rashodi	Namjenski rashodi		
1.	Gimnazija Beli Manastir, Beli Manastir	102.771,26	497.767,94		600.539,20
2.	Prva srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir	213.287,64	783.155,73		996.443,37
3.	Druga srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir	161.077,20	672.453,12		833.530,32
4.	Srednja škola Donji Miholjac, Donji Miholjac	163.818,33	444.427,62		608.245,95
5.	Ekonomska škola "Braća Radić", Đakovo	235.803,09	596.421,86		832.224,95
6.	Gimnazija A.G.Matoša, Đakovo	210.780,17	388.783,88		599.564,05
7.	Srednja strukovna škola Antuna Horvata, Đakovo	284.738,57	566.983,52		851.722,09
8.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek, Osijek	208.642,70	1.116.940,16		1.325.582,86
9.	Strojarska tehnička škola Osijek, Osijek	194.809,68	669.163,42		863.973,10
10.	I. gimnazija Osijek, Osijek	193.786,21	517.252,40		711.038,61
11.	II. gimnazija Osijek, Osijek	173.326,01	489.575,10		662.901,11
12.	III. gimnazija Osijek, Osijek	198.970,38	433.350,60		632.320,98
13.	Medicinska škola Osijek, Osijek	193.689,66	268.285,85		461.975,51
14.	Poljoprivredna i veterinarska škola Osijek, Osijek	151.782,50	540.862,22		692.644,72
15.	Graditeljsko geodetska škola Osijek, Osijek	190.234,52	953.497,16		1.143.731,68
16.	Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića, Osijek	195.449,40	885.303,96		1.080.753,36
17.	Ekonomska i upravna škola Osijek, Osijek	237.927,07	564.002,76		801.929,83
18.	Ugostiteljsko-turistička škola, Osijek	230.302,15	1.150.295,86	833.410,83	2.214.008,84
19.	Obrtnička škola Osijek, Osijek	154.016,32	578.416,69		732.433,01

20.	Trgovačka i komercijalna škola "Davor Milas", Osijek	224.406,07	782.184,51	1.069.049,43	2.075.640,01
21.	Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, Osijek	158.950,55	741.393,30		900.343,85
22.	Škola za osposobljavanje i obrazovanje "Vinko Bek" Osijek, Osijek	86.337,98	132.674,06	157.101,66	376.113,70
23.	Srednja škola Valpovo, Valpovo	241.593,63	781.586,24		1.023.179,87
24.	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice, Našice	364.779,50	1.016.981,79		1.381.761,29
25.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurdenovac, Đurdenovac	88.832,93	176.709,39		265.542,32
26.	Srednja škola Dalj, Dalj	87.505,62	232.749,54		320.255,16
27.	Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti Osijek	120.455,00	342.964,00		463.419,00
28.	Glazbena škola Franje Kuhača Osijek, Osijek	128.777,17	237.010,34		365.787,51
29.	Učenički dom "Hrvatskoga radiše" Osijek, Osijek	0,00	135.203,16	765.722,49	900.925,65
30.	Srednjoškolski đački dom Osijek, Osijek	0,00	93.254,76	740.486,67	833.741,43
	Ukupno	5.196.851,31	16.789.650,94	3.565.771,08	25.552.273,33

REALIZACIJA MATERIJALNIH I FINANCIJSKIH RASHODA U SREDNJIM ŠKOLAMA I UČENIČKIM DOMOVIMA PREMA STRUKTURI RASHODA U 2013. GODINI

Tablica broj 5.

Račun	Naziv srednje škole/doma	Financijski plan materijalnih i financijskih rashoda	Utrošeno	Razlika
3211	Službena putovanja	386.314,00	375.094,67	11.219,33
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	90.429,00	82.904,96	7.524,04
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima	63.404,00	63.051,64	352,36
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.314.925,00	1.317.047,58	-2.122,58
3222	Materijal i sirovine	2.860,00	2.860,00	0,00
3223	Energija	800,00	0,00	800,00
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	281.034,00	278.543,46	2.490,54
3225	Sitni inventar i auto gume	116.582,00	116.440,69	141,31
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	29.099,00	28.474,34	624,66
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	572.637,00	562.075,16	10.561,84
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	143.398,00	150.434,53	-7.036,53
3233	Usluge promidžbe i informiranja	36.585,00	36.572,00	13,00
3234	Komunalne usluge	858.288,00	850.300,02	7.987,98
3235	Zakupnine i najamnine	22.450,00	22.450,00	0,00
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	600.680,00	595.398,75	5.281,25
3237	Intelektualne i osobne usluge	67.117,00	67.017,00	100,00
3238	Računalne usluge	121.413,00	120.560,97	852,03
3239	Ostale usluge	165.995,00	164.686,41	1.308,59
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	8.701,00	8.700,20	0,80
3292	Premije osiguranja	17.538,00	17.424,12	113,88
3293	Reprezentacija	91.454,00	90.384,39	1.069,61
3294	Članarine	7.550,00	6.920,00	630,00
3295	Pristojbe i naknade	468,00	467,50	0,50
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	116.222,00	111.324,97	4.897,03
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	5.638,00	5.557,81	80,19
3433	Zatezne kamate	257,00	256,46	0,54

3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi	1.450,00	1.448,68	1,32
3811	Tekuće donacije u novcu	120.455,00	120.455,00	0,00
	UKUPNO OSNOVNI PROGRAM OBRAZOVANJA - PREMA OPSEGU PROGRAMA	5.243.743,00	5.196.851,31	46.891,69
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	4.400.133,00	4.397.124,78	3.008,22
3222	Materijal i sirovine	1.196.893,00	1.478.981,88	-282.088,88
3223	Energija	8.303.500,00	7.996.076,86	307.423,14
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.530.319,00	1.529.809,77	509,23
3234	Komunalne usluge	503.606,00	501.961,83	1.644,17
3235	Zakupnine i najamnine	517.875,00	517.875,00	0,00
3239	Ostale usluge	13.048,00	12.906,50	141,50
3292	Premije osiguranja	12.308,00	11.950,32	357,68
3811	Tekuće donacije u novcu	342.964,00	342.964,00	0,00
	UKUPNO OSNOVNI PROGRAM OBRAZOVANJA - PREMA STVARNOM TROŠKU	16.820.646,00	16.789.650,94	30.995,06
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	65.800,00	64.951,64	848,36
3222	Materijal i sirovine	2.744.074,00	2.762.390,23	-18.316,23
3223	Energija	588.590,00	558.883,29	29.706,71
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i inv.održavanje	8.600,00	8.479,74	120,26
3225	Sitni inventar i auto gume	14.500,00	14.498,91	1,09
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	4.740,00	4.740,00	0,00
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	71.450,00	71.446,87	3,13
3234	Komunalne usluge	76.838,00	76.578,26	259,74
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	2.108,00	2.108,00	0,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.700,00	1.694,14	5,86
	UKUPNO ŠMJESTAJ I PREHRANA UČENIKA U UČENIČKIM DOMOVIMA	3.578.400,00	3.565.771,08	12.628,92
	SVEUKUPNO	25.642.789,00	25.552.273,33	90.515,67

IV. IZGRADNJA I ODRŽAVANJE OBJEKATA U ŠKOLSTVU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE ZA 2014. GODINU

1. KAPITALNI PROJEKTI

Svake godine Vlada Republike Hrvatske donosi Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava te financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba u školstvu. U Odlukama je predviđena visina sredstava za kapitalne projekte te za opremu i investicijsko održavanje po županijama, odnosno gradovima koji su preuzeli financiranje školstva. Na temelju članka 143. Zakona Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2014. godini ("Narodne novine" broj 7/14. i 107/14.).

U 2014. godini utrošen je iznos decentraliziranih sredstava u visini od 5.093.187,42 kuna za izgradnju poslovnih objekata osnovnih škola Osječko-baranjske županije i iznos u visini od 700.000,00 kuna za opremu osnovnih škola Osječko-baranjske županije. U 2014. godini utrošen je iznos decentraliziranih sredstava u visini od 4.919.277,99 kuna za izgradnju poslovnih objekata srednjih škola Osječko-baranjske županije i iznos u visini od 499.999,97 kuna za opremu srednjih škola Osječko-baranjske županije. Također je Osječko-baranjska županija iz svojih izvornih sredstava utrošila iznos od 14.123.542,16 kuna za izgradnju poslovnih objekata srednjih škola.

U tablicama je naveden utrošak sredstava za kapitalne projekte u osnovnim i srednjim školama kako slijedi:

POSLOVNI OBJEKTI U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Tablica broj 6.

R. br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	PLANSKA VRIJEDNOST PROJEKTA	UTROŠENI IZNOS U 2014. DECENTRALIZIRANA SREDSTVA
1.	OŠ Hinka Juhna Podgorač	izgradnja športske dvorane	6.500.000,00	1.469.213,65
2.	OŠ J.A. Čolnica, Đakovo PŠ Satnica Đakovačka	izgradnja športske dvorane	4.000.000,00	285.273,56
3.	OŠ V.Nazora, Feričanci PŠ Donja Motičina	izgradnja športske dvorane	4.500.000,00	464.876,59
4.	OŠ Hrvatski sokol, Podgajci Podravski	izgradnja športske dvorane	4.000.000,00	10.000,00
5.	OŠ "M.Gubec", Magadenovac PŠ Marijanci	izgradnja nove škole	5.000.000,00	2.210.517,64
6.	OŠ Đakovački Selci, Selci Đakovački	izrada projektne dokumentacije športske dvorane	400.000,00	85.000,00
7.	OŠ Lug, Lug	izrada projektne dokumentacije športske dvorane	400.000,00	82.500,00
8.	OŠ Ladimirevci PŠ Ivanovci	izgradnja športskog igrališta	410.000,00	409.805,98
11.	Projektne prijedlozi osnovnih škola za financiranje sredstvima Europske unije	izrada dokumentacije	100.000,00	76.000,00
Ukupno:			25.300.000,00	5.093.187,42

OSNOVNA OPREMA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Tablica broj 7.

R. br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	PLANSKA VRIJEDNOST PROJEKTA	UTROŠENI IZNOS U 2014. DECENTRALIZIRANA SREDSTVA
1.	Opremanje osnovnih škola	školski namještaj i oprema	580.000,00	700.000,00
Ukupno:			580.000,00	700.000,00

POSLOVNI OBJEKTI U SREDNJIM ŠKOLAMA

Tablica broj 8.

R. br.	NAZIV SREDNJE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	PLANSKA VRIJEDNOST PROJEKTA	UTROŠENI IZNOS U 2014. DECENTRALIZIRANA SREDSTVA	UTROŠENI IZNOS U 2014. IZVORNA SREDSTVA
1.	Medicinska škola Osijek	dogradnja novog objekta	10.000.000,00	3.239.320,49	0,00
2.	Ugostiteljsko-turistička škola, Osijek	izgradnja športske dvorane	25.000.000,00	1.608.500,00	14.123.542,16
3.	Srednja škola Donji Miholjac	izgradnja novog objekta	28.000.000,00	38.145,00	0,00

4.	Projektne prijedlozi srednjih škola za financiranje sredstvima Europske unije	izrada dokumentacije	100.000,00	33.312,50	0,00
		Ukupno:	63.100.000,00	4.919.277,99	14.123.542,16
		SVEUKUPNO UTROŠENO 2014.			19.042.820,15

OSNOVNA OPREMA U SREDNJIM ŠKOLAMA

Tablica broj 9.

R. br.	NAZIV SREDNJE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UKUPNO PLANIRANI IZNOS	UTROŠENI IZNOS U 2014.
1.	Opremanje srednjih škola	školski namještaj i oprema	500.000,00	499.999,97
		Ukupno:	500.000,00	499.999,00

2. TEKUĆE I INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE

2.1. Osnovne škole

Odlukom o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2014. godini utvrđena su sredstva u iznosu 3.402.736,00 kuna za rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja osnovnih škola u Osječko-baranjskoj županiji za 2014. godinu.

Na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini utrošena su decentralizirana sredstva za investicijsko održavanje osnovnih škola u iznosu od 2.080.329,88 kuna, za nadzor nad izvođenjem radova u iznosu 33.000,00 kuna i za tekuće održavanje u iznosu 1.289.405,54 kuna, što ukupno iznosi 3.402.735,42 kuna. Također je Osječko-baranjska županija iz svojih izvornih sredstava utrošila iznos od 353.977,84 kuna za tekuće održavanje škola te 318.086,68 kuna za opremanje škola.

INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Tablica broj 10.

R. br.	NAZIV OSNOVNE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UTROŠENI IZNOS
1.	OŠ M.P.Katančića, Valpovo	popravlak krova	240.200,31
2.	OŠ "Antunovac", Antunovac	sanacija sanitarnog čvora	78.400,00
3.	OŠ "M.Gubec", Magadenovac	popravlak krova športske dvorane i stropa PŠ Kućanci	124.725,00
4.	OŠ Drenje, Drenje	PŠ Kućanci popravlak krova i stropa	72.873,75
5.	OŠ kralja Tomislava, Našice	sanacija športske dvorane	114.750,00
6.	OŠ J.J.Strossmayera, Đurđenovac	popravlak krova	86.001,56
7.	OŠ Darda, Darda	popravlak krova športske dvorane	125.520,00
8.	OŠ Lug, Lug	PŠ Vardarac popravlak krova	58.983,75
9.	OŠ Bijelo Brdo, Bijelo Brdo	popravlak hidrantske mreže	148.706,25
10.	OŠ Vladimira Nazora Feričanci	popravlak hidrantske mreže i izmjena stolarije	122.861,25
11.	OŠ J.A.Čolnića, Đakovo	popravlak krova	76.257,63
12.	OŠ Bratoljuba Klaića, Bizovac	popravlak krova i izmjena stolarije	212.032,50
13.	OŠ Mate Lovraka, Vladislavci	popravlak hidrantske mreže	137.319,38

14.	OŠ "A. Harambašić", D.Miholjac	popravak krova	149.136,00
15.	OŠ A.Starčevića Viljevo	popravak krova	183.502,50
16.	OŠ H.Juhna Podgorač	PŠ Budimci popravak krova	90.447,50
17.	OŠ I.Kukuljevića, Belišće	izmjena stolarije	58.612,50
			Ukupno: 2.080.329,88

2.2. Srednje škole

Odlukom o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini utvrđena su sredstva u iznosu 2.183.683,00 kuna za rashode za materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja srednjih škola u Osječko-baranjskoj županiji za 2014. godinu te 261.886,00 kuna za iste namjene u učeničkim domovima.

Na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini utrošena su sredstva za investicijsko održavanje srednjih škola u iznosu od 1.454.840,99 kuna, za nadzor nad izvođenjem radova u iznosu 25.000,00 kuna i za tekuće održavanje u iznosu 703.841,29 kuna, što ukupno iznosi 2.183.682,28 kuna te za investicijsko održavanje učeničkih domova u iznosu od 149.792,50 kuna i za tekuće održavanje u iznosu 112.092,76 kuna, što ukupno iznosi 261.885,26 kuna.

INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE U SREDNJIM ŠKOLAMA

Tablica broj 11.

R. br.	NAZIV SREDNJE ŠKOLE	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UTROŠENI IZNOS
1.	II. gimnazija Osijek	sanacija kapilarne vlage i krova	104.625,00
2.	Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića, Osijek	popravak krova	127.317,50
3.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	popravak krova	115.147,50
4.	Srednja škola Valpovo	popravak krova i izmjena stolarije	244.993,75
5.	Srednja strukovna škola A.Horvata Đakovo	popravak krova i sanitarnog čvora	160.043,75
6.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	izmjena brisoleja	151.727,50
7.	SŠ Isidora Kršnjavoga Našice	popravak krova i centralnog grijanja	158.066,25
8.	Srednja škola Dalj	popravak krova i uređenje podruma	84.021,25
9.	Ekonomska i upravna škola Osijek	rekonstrukcija centralnog grijanja	181.587,50
10.	Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku	izmjena stolarije	127.310,99
			Ukupno: 1.454.840,99

INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE U UČENIČKIM DOMOVIMA

Tablica broj 12.

R. br.	NAZIV UČENIČKOG DOMA	VRSTA I OPIS ULAGANJA	UTROŠENI IZNOS
1.	Trgovačka i komercijalna škola "Davor Milas" Osijek dom učenika	sanacija kupaonica	72.368,75
2.	Srednjoškolski đачki dom Osijek	popravak krovnih prozora	77.423,75
			Ukupno: 149.792,50

Planirani radovi u 2014. godini realizirani su prema planu, a višegodišnje investicije će biti realizirane u ugovorenim rokovima.

V. ZAKLJUČAK

U Izvješću smo nastojali dati što kvalitetniji i sadržajni prikaz stanja u školstvu Osječko-baranjske županije u 2014. godini, s aspekta odgojno-obrazovnih procesa i ustanova, preko financiranja školstva do izgradnje i održavanja objekata na području županije.

Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja donio je neka poboljšanja u svezi broja učenika u razredu i u 2014. godini. Problem koji se pokazuje već niz godina, a to je smanjenje broja učenika, još je izraženiji. Usporedimo li podatke o broju učenika od decentralizacije, odnosno od 2001./2002. kada je u osnovne škole naše Županije bilo upisano 30.954 učenika, a u 2014./2015. upisano je 23.213 učenika, vidljivo je da osnovne škole Županije imaju 7.741 učenika ili za 25% manje učenika u odnosu na baznu 2001./2002. godinu. Situacija je ista i u sustavu srednjeg školstva. Od uvođenja decentralizacije u sustav srednjeg školstva od 2001./2002. školske godine kada je bilo upisano 15.448 učenika, do 2014./2015. školske godine u kojoj je upisano 13.393 učenika, smanjen je broj učenika za 2.055. Prema važećem Državnom pedagoškom standardu u srednjoškolskom sustavu odgoja i obrazovanja optimalna škola je oko 400 učenika što znači da je nastalo smanjenje od 19 osnovnih optimalnih škola i 5 optimalnih srednjih škola. Vjerojatno bi taj broj pada učenika srednjih škola bio i veći da se u srednje škole naše Županije ne upisuju učenici iz drugih županija.

Osim problema smanjenja broja učenika uočen je i problem upisa učenika u određena proizvodna zanimanja, a koja su potrebna tržištu rada. Uočavajući navedeni problem, Osječko-baranjska županija se uključila u rješavanje na način da je donijela Odluku o stipendiranju učenika za deficitarna zanimanja. Već sedmu godinu raspisuje se natječaj za stipendiranje učenika koji se opredjeljuju za deficitarna zanimanja. U 2014. godini ponudili smo 15 stipendija za deficitarna zanimanja zidar, armirač, tesar, stolar te bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom. No, interes za stipendiju nije bio na razini očekivanoga jer je bilo manje prijava na natječaj od raspoređenog broja stipendija.

Poteškoće koje smo konstatirali u Izvješću, a odnose se na realizaciju nastave u školama, moguće je riješiti angažiranjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa kao i nadležnih službi Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta koje se bavi organizacijom nastave, nadzorom nad organizacijom nastave i kvalitetom provođenja same nastave.

Što se tiče financijskog poslovanja škola u 2014. godini možemo konstatirati da niti jedna škola nije poslovala s gubitkom. U okviru decentraliziranih funkcija, školama se osigurava minimalni financijski standard. Za ilustraciju stanja u školstvu ističemo da je u postupku decentralizacije školstva 32 grada u Republici Hrvatskoj preuzelo financiranje školstva. No, u našoj Županiji samo je jedan grad i to Grad Osijek preuzeo financiranje 20 osnovnih škola, a 52 osnovne škole i 30 srednjih škola uključujući i 2 samostalna učenička doma financira Osječko-baranjska županija.

Ukupno bilancirana sredstva za decentralizirane funkcije osnovnog školstva u 2014. godini iznosila su 45.752.343,00 kn. Osječko-baranjska županija za decentralizirane funkcije osnovnog školstva ostvarila je 4.425.026,86 kn prihoda iz dodatnog udjela poreza na dohodak (izvorni prihodi) što u ukupnoj strukturi prihoda iznosi 9,67%, a s pozicije pomoći izravnjanja ostvareno je 41.327.316,00 kn što iznosi 90,33%. Od ukupno bilanciranih sredstava za decentralizirane funkcije osnovnog školstva za materijalne i financijske rashode planirano je 36.556.419,00 kuna, a ostalo je neutrošeno 33.357,03 kunu. Navedena sredstva nisu raspoređena zbog toga što određeni planirani rashodi nisu ostvareni, odnosno nisu došli na naplatu. Neutrošena sredstva uplaćena su na račun državnog proračuna Republike Hrvatske.

Analizom rashoda uočavamo da u osnovnim školama energenti, prijevoz učenika, održavanje prostora i opreme iznose 32.560.805,62 kuna što čini 89,15% ukupnih rashoda u 2014. godini što znači da se radi o minimalnom financijskom standardu. Rashodi za usavršavanje nastave (službena putovanja, stručno usavršavanje, usluge promidžbe i informiranja, ostale naknade troškova

zaposlenima i zakupnine) iznose 1.453.756,37 kn što je 3,98% ukupnih rashoda, a koji nisu dostatni za kvalitetno usavršavanje i praćenje novih standarda u povećanju znanja i stručnosti zaposlenika. Da bi škole pratile suvremena postignuća i da bi bile mjesta stjecanja kvalitetnog odnosno vrhunskog znanja trebaju više sredstava uopće, a posebice za stručno usavršavanje nastavnika. Dobri rezultati postižu se zahvaljujući ljudskoj komponenti.

Utrošena sredstva za decentralizirane funkcije srednjeg školstva u 2014. godini iznosila su 25.552.273,33 kune. Osječko-baranjska županija ostvarila je iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 2,2% iznos u visini od 9.539.903,12 kn ili 28,47%. Iz pozicije pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu ostvarena su sredstva u visini od 23.967.732,84 kn ili 71,53%. Od ukupno bilanciranih sredstava za decentralizirane funkcije srednjeg školstva za materijalne i financijske rashode srednjih škola i učeničkih domova planirano je 25.642.789,00 kuna. Od toga je iznos od 90.515,67 kuna ostao neutrošen.

U strukturi materijalnih i financijskih rashoda srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini troškovi prijevoza djelatnika na posao i s posla i troškovi energenata iznose 12.393.201,64 kn što čini 56,17% ukupno bilanciranih sredstava. Stoga možemo zaključiti da se ovakvim načinom financiranja osiguravaju sredstva samo za minimalni financijski standard srednjih škola i učeničkih domova bez mogućnosti daljnjeg razvoja i povećanja standarda.